

Hrvatska banka za obnovu i razvitak

1. PROGRAM DODJELE DRŽAVNIH POTPORA

Budući je:

- državno financiranje koje ispunjava kriterije iz čl. 107. st.1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL 2010/C 83/01, dalje: Ugovor) predstavlja državnu potporu i podložno je obvezi prijave Komisiji na temelju čl. 108. st. 3. Ugovora, te je čl.108. st.3. Ugovora određena obveza država članica da pravodobno obavještavaju Europsku komisiju (dalje: Komisija) o svim planovima za dodjelu ili izmjenu potpora kako bi se o njima mogla očitovati;
- čl.109. Ugovora određeno kako Vijeće može, na prijedlog Komisije i nakon savjetovanja s Europskim parlamentom, donijeti sve odgovarajuće uredbe za primjenu članaka 107. i 108., pri čemu osobito može odrediti uvjete pod kojima se primjenjuje čl. 108. st. 3., kao i vrste potpore koje su izuzete iz tog postupka;
- čl.3. Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 određeno kako su programi potpora i pojedinačne potpore dodijeljene na temelju programa potpora sukladni s unutarnjim tržištem u smislu čl. 107. st. 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz čl. 108. st. 3. Ugovora, pod uvjetom da dotične potpore ispunjavaju sve uvjete utvrđene ovim Programom,
- odredbama Zakona o državnim potporama (NN 47/14 dalje: Zakon) utvrđeno kako su subjekti primjene u svojstvu davatelja državnih potpora sve pravne osobe koje dodjeljuju državne potpore i/ili potpore male vrijednosti te da je program državne potpore pravni akt na temelju kojeg se, bez potrebe za dodatnim provedbenim mjerama, unaprijed neodređenim korisnicima državne potpore dodjeljuju državne potpore, kao i pravni akt na temelju kojeg se državna potpora koja unaprijed nije vezana uz poseban projekt dodjeljuje jednom ili više korisnika državne potpore na neodređeno vrijeme i/ili u neodređenom iznosu,
- odredbama Zakona o Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak (NN 138/06, 25/13) utvrđeno kako Hrvatska banka za obnovu i razvitak (dalje: HBOR) djelatnosti i poslove iz predmeta poslovanja HBOR-a obavlja sukladno propisima o državnim potporama;
- odredbama Zakona utvrđeno kako Ministarstvo financija daje mišljenje o usklađenosti sadržaja prijedloga programa državne potpore izuzete od obveze prijave Europskoj komisiji s pravilima o državnim potporama i smjernicama politike državnih potpora Republike Hrvatske te o istome obavještava Europsku komisiju,

a u svrhu:

- donošenja programa dodjele državne potpore kojim HBOR obavljajući Zakonom o HBOR-u utvrđene djelatnosti i poslove, čiji je način provedbe uređen internim aktima HBOR-a svih razina, dodjeljuje državne potpore, a za kojeg je Ministarstvo financija dalo mišljenje o usklađenosti sukladno Zakonom utvrđenom postupku;

i vodeći računa kako:

- je usklađenost poslovanja s važećim propisima zadaća Uprave i Nadzornog odbora HBOR-a, višeg i srednjeg menadžmenta, radnika i svih stručnih službi HBOR-a;
- je uslijed promjena važećih propisa potrebno na primjereni način uskladiti vođenje poslovanja HBOR-a i tumačiti ovaj Program odjele potpore;

Uprava HBOR-a, uz suglasnost NO HBOR-a, donosi sljedeći

PROGRAM DODJELE DRŽAVNIH POTPORA

Hrvatske banke za obnovu i razvitak (HBOR)

I. UVODNE ODREDBE

Predmet Programa i područje primjene

Članak 1.

- (1) Ovaj Program dodjele potpore HBOR-a (dalje: Program) predstavlja akt temeljem kojeg HBOR, bez potrebe za dodatnim provedbenim mjerama, unaprijed neodređenim korisnicima državne potpore dodjeljuje državne potpore, te ujedno i akt temeljem kojeg HBOR državnu potporu koja unaprijed nije vezana uz poseban projekt dodjeljuje jednom ili više korisnika državne potpore na neodređeno vrijeme i/ili u neodređenom iznosu.
- (2) Ovaj Program, osim što predstavlja akt dodjele potpore sukladno Zakonu, ujedno je interni okvir i smjernica za rad stručnim službama i djelatnicima HBOR-a, te se provođenje djelatnosti i poslovanje HBOR-a, u slučajevima kada se istima dodjeljuju državne potpore, ima uskladiti sa i ravnati prema odredbama sadržanim u ovom Programu.
- (3) Temeljem ovog Programa HBOR odobrava:
 - a. regionalne potpore,
 - b. potpore MSP-ima u obliku:
 - i. potpora za ulaganja,
 - ii. potpora za pristup financiranju za MSP-ove,
 - c. potpore za zaštitu okoliša,
 - d. potpore za istraživanje, razvoj i inovacije,
 - e. potpore za naknadu štete prouzročene određenim prirodnim katastrofama,
 - f. potpore za lokalnu infrastrukturu,
 - g. potpore za regionalne zračne luke,
 - h. potpore za luke.
- (4) U provođenju svojih Zakonom o HBOR-u utvrđenih poslovnih aktivnosti te prilikom dodjele potpora iz prethodnog članka, HBOR će postupati sukladno važećim propisima o državnim potporama sadržanim u ovom Programu i Pravilniku HBOR-a, a poglavito propisima sadržanim u Uredbi Komisije (EU) br. 651/2014 i Uredbi Komisije (EU) br. 2017/1084.
- (5) Kreditni programi HBOR-a i drugi interni akti, u slučajevima kada HBOR dodjeljuje državne potpore, ravnat će se i tumačiti sukladno odredbama ovog Programa i Pravilnika HBOR-a.

Isključenje od primjene ovog Programa i isključenje pojedinih poduzetnika

Članak 2.

- (1) Ovaj Program ne primjenjuje se na slijedeće kategorije potpora:
 - a. na potpore za djelatnosti povezane s izvozom u treće zemlje ili države članice, to jest potpore izravno povezane s izvezenim količinama, uspostavom i radom distribucijske mreže ili ostalim tekućim troškovima povezanim s izvoznom djelatnošću,
 - b. na potpore uvjetovane time da se prednost daje uporabi domaće robe u odnosu na uvezenu robu,
 - c. potpore koje se dodjeljuju u sektoru ribarstva i akvakulture, kako je obuhvaćeno Uredbom (EU) br. 1379/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (*) uz iznimku potpora za usavršavanje, potpora za pristup MSP-ova financiranju, potpora u području istraživanja i razvoja, potpora za inovacije za MSP-ove, potpora za radnike u

- nepovoljnom položaju i radnike s invaliditetom te regionalnih potpora za ulaganje u najudaljenijim regijama i regionalnih operativnih programa potpore;
- d. potpore koje se dodjeljuju u sektoru primarne poljoprivredne proizvodnje, uz iznimku regionalnih potpora za ulaganje u najudaljenijim regijama, regionalnih programa operativnih potpora, potpora za savjetodavne usluge u korist MSP-ova, potpora za rizično financiranje, potpora za istraživanje i razvoj, potpora za inovacije za MSP-ove, potpora za zaštitu okoliša, potpora za usavršavanje i potpora za radnike u nepovoljnom položaju i radnike s invaliditetom;
 - e. potpore koje se dodjeljuju u sektoru prerade i stavljanja na tržište poljoprivrednih proizvoda, u sljedećim slučajevima:
 - i. ako je iznos potpore fiksno utvrđen na temelju cijene ili količine takvih proizvoda kupljenih od primarnih proizvođača odnosno koje na tržište stavljaju predmetni poduzetnici;
 - ii. ako su potpore uvjetovane njihovim djelomičnim ili potpunim prenošenjem na primarne proizvođače;
 - f. potpore za zatvaranje nekonkurentnih rudnika ugljena, kako su obuhvaćene Odlukom Vijeća 2010/787/EU (**);
 - g. kategorije regionalnih potpora kako je navedeno u članku 10. ovog Programa.

(*)Uredba (EU) br. 1379/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o zajedničkom uređenju tržišta proizvodima ribarstva i akvakulture, izmjeni uredbi Vijeća (EZ) br. 1184/2006 i (EZ) br. 1224/2009 i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 104/2000 (SL L 354, 28.12.2013., str. 1.).

(**)Odluka Vijeća 2010/787/EU od 10. prosinca 2010. o državnim potporama za zatvaranje nekonkurentnih rudnika ugljena (SL L 336, 21.12.2010., str. 24.)."

(2) Potpora po ovom Programu ne može se dodijeliti:

- a. poduzetniku koji podliježe neizvršenom nalogu za povrat sredstava na temelju prethodne odluke Komisije kojom se potpora što ju je dodijelila ista država članica ocjenjuje nezakonitom i nespojivom s unutaršnjim tržištem, uz iznimku programa potpora za nadoknadu štete prouzročene određenim prirodnim katastrofama;
- b. kao jednokratna potpora u korist poduzetnika iz točke (a);
- c. poduzetnicima u teškoćama, uz iznimku potpora za nadoknadu štete prouzročene određenim prirodnim katastrofama i regionalnih operativnih potpora, ako se tim programima poduzetnici u teškoćama ne dovode u povlašteni položaj u odnosu na druge poduzetnike.

(3) Potpora po ovom Programu ne smije se uvjetovati:

- a. obvezom poduzetnika/korisnika potpore da ima poslovni nastan u određenoj državi članici ili da većina njegovih poslovnih jedinica ima poslovni nastan u toj državi članici;
- b. obvezom poduzetnika/korisnika potpore da koristi robu proizvedenu ili usluge pružene na državnom području;
- c. ograničavanjem mogućnosti korištenja rezultata istraživanja, razvoja i inovacija u ostalim državama članicama.

Isključenje Programa za potpore koje premašuju određene pragove

Članak 3.

(1) Ovaj Program ne primjenjuje se na potpore koje premašuju sljedeće pragove:

- a. regionalne potpore za ulaganja: „prilagođeni iznos potpore” izračunat za ulaganja s opravdanim troškovima u iznosu od 100 milijuna EUR,

- b. potpore za ulaganja za MSP-ove: 7,5 milijuna EUR po poduzetniku po projektu ulaganja,
- c. potpore za savjetodavne usluge u korist MSP-ova: 2 milijuna EUR po poduzetniku po projektu;
- d. potpore MSP-ovima za sudjelovanje na sajmovima: 2 milijuna EUR poduzetniku po godini;
- e. potpore za rizično financiranje gdje ukupni iznos rizičnog financiranja (u obliku vlasničkih ulaganja, kvazivlasničkih ulaganja, zajmova, jamstava ili kombinacije navedenog) ne premašuje 15 milijuna EUR po prihvatljivom poduzetniku na temelju bilo koje mjere rizičnog financiranja,
- f. potpore za poduzetnike početnike:
 - i. koje imaju oblik zajmova s kamatnim stopama koje nisu u skladu s tržišnim uvjetima, u trajanju od deset godina i u nominalnom iznosu od najviše 1 milijun EUR ili 2 milijuna EUR za poduzeća s poslovnim nastanom u potpomognutim regijama koja ispunjavaju uvjete članka 107. stavka 3. točke (a) Ugovora. Za zajmove u trajanju od 5 do 10 godina maksimalni iznosi mogu se prilagoditi množenjem prethodno navedenih iznosa omjerom razdoblja od 10 godina i stvarnog trajanja zajma. Za zajmove kraće od 5 godina maksimalni iznos jednak je iznosu za zajmove u trajanju 5 godina.
 - ii. koje imaju oblik jamstava s premijama koje nisu u skladu s tržišnim uvjetima, u trajanju od 10 godina i s nominalnim iznosom zajamčenog zajma od najviše 1,5 milijuna EUR, ili 3 milijuna EUR za poduzeća s poslovnim nastanom u potpomognutim regijama koja ispunjavaju uvjete članka 107. stavka 3. točke (a) Ugovora. Za jamstva u trajanju od 5 do 10 godina maksimalni iznosi zajma obuhvaćenog jamstvom mogu se prilagoditi množenjem prethodno navedenih iznosa omjerom razdoblja od 10 godina i stvarnog trajanja jamstva; Za jamstva kraća od 5 godina maksimalni iznos jednak je onom za jamstva u trajanju od 5 godina. Jamstvo ne smije premašiti 80 % temeljnog zajma.
 - iii. Koje imaju oblik bespovratnih sredstava, uključujući vlasnička i kvazivlasnička ulaganja, ili smanjenja kamatnih stopa i jamstvene premije čiji iznos bruto ekvivalenta potpore ne premašuje 0,4 milijuna EUR, ili 0,8 milijuna EUR za poduzeća s poslovnim nastanom u potpomognutim regijama koja ispunjavaju uvjete članka 107. stavka 3. točke (a) Ugovora.
 - iv. Poduzetnik/korisnik potpore može primiti pomoć putem kombinacije instrumenata potpore navedenih u točkama i., ii. i iii., pod uvjetom da se za određivanje preostalog udjela maksimalnog iznosa potpore dozvoljenog za ostale instrumente koji su sastavni dio tog kombiniranog instrumenta uzima u obzir udio iznosa dodijeljenog putem jednog instrumenta potpore, izračunan na temelju maksimalnog iznosa potpore dozvoljenog za taj kombinirani instrument.
 - v. Za mala inovativna poduzeća maksimalni iznosi utvrđeni u stavku 3. mogu se udvostručiti.
- g. potpore za istraživanje i razvoj:
 - vi. Ako je projekt pretežno temeljno istraživanje: 40 milijuna EUR po poduzetniku po projektu; to je slučaj ako više od polovice opravdanih troškova projekta nastaje putem djelatnosti obuhvaćenih kategorijom temeljnog istraživanja.
 - vii. Ako je projekt pretežno primijenjeno istraživanje (industrial research): 20 milijuna EUR po poduzetniku po projektu; to je slučaj ako više od polovice opravdanih troškova projekta nastaje putem djelatnosti obuhvaćenih kategorijom primijenjenog istraživanja.

- viii. Ako je projekt pretežno eksperimentalni razvoj: 15 milijuna EUR po poduzetniku po projektu; to je slučaj ako više od polovice opravdanih troškova projekta nastaje putem djelatnosti obuhvaćenih kategorijom eksperimentalnog razvoja.
 - ix. Ako se projekt ostvaruje u okviru inicijative EUREKA.
 - x. Potpore za studije izvedivosti u pripremi istraživačkih djelatnosti: 7,5 milijuna EUR po studiji.
 - h. potpore za ulaganja u istraživačke infrastrukture: 20 milijuna EUR po infrastrukturi;
 - i. potpore za inovacijske klastere: 7,5 milijuna EUR po klasteru;
 - j. potpore za inovacije za MSP-ove: 5 milijuna EUR po poduzetniku po projektu,
 - k. potpore za ulaganja u zaštitu okoliša, isključujući potpore za ulaganja u projekte energetske učinkovitosti: zbrinjavanje onečišćenih lokacija i energetske učinkovito centralizirano grijanje i hlađenje: 15 milijuna EUR po poduzetniku po projektu ulaganja;
 - l. potpore za projekte energetske učinkovitosti: kad nominalna vrijednost zajma ili iznosa za koji se izdaje jamstvo (koje ne prelazi 80% predložene vrijednosti zajma) na razini projekta ne premašuje EUR 10 milijuna;
 - m. za potpore za ulaganje u regionalne zračne luke: intenziteti potpore i iznosi potpore utvrđeni u članku 33. ovog Programa;
 - n. za potpore za ulaganje u morske luke: prihvatljivi troškovi od 130 milijuna EUR za pojedinačni projekt ulaganja (ili 150 milijuna EUR po projektu ulaganja u morsku luku uključenu u radni plan koridora središnje mreže iz članka 47. Uredbe (EU) br. 1315/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o smjernicama Unije za razvoj transeuropske prometne mreže i stavljanju izvan snage Odluke br. 661/2010/EU (SL L 348, 20.12.2013., str. 1.; dalje: Uredba (EU) br. 1315/2013), u odnosu na jaružanje, projekt se definira kao sve jaružanje provedeno u jednoj kalendarskoj godini;
 - o. za potpore za ulaganje u luke unutarnjih plovnih putova: prihvatljivi troškovi od 40 milijuna EUR za pojedinačni projekt ulaganja (ili 50 milijuna EUR po projektu ulaganja u luku unutarnjih plovnih putova uključenu u radni plan koridora središnje mreže iz čl.47. Uredbe (EU) br. 1315/2013); u odnosu na jaružanje, projekt se definira kao sve jaružanje provedeno u jednoj kalendarskoj godini;
 - p. potpore za ulaganje u lokalne infrastrukture: 10 milijuna EUR ili ukupni troškovi koji premašuju 20 milijuna EUR za istu infrastrukturu.
- (2) Pragovi utvrđeni ili spomenuti u st. 1. ne smiju se izbjegavati umjetnim razdvajanjem programa ili projekata potpore.

Transparentnost potpora

Članak 4.

- (1) Ovim Programom odobravaju se isključivo transparentne potpore, to jest potpore za koje je moguće prije dodjele (ex ante) precizno izračunati bruto ekvivalent bez dodatne potrebe za provođenjem ocjene rizika.
- (2) U okviru primjene ovog Programa, sljedeće kategorije potpora smatraju se transparentnima:
- a. potpore u obliku zajmova ako je bruto ekvivalent potpore izračunan na temelju referentne stope koja prevladava u trenutku dodjele potpore;
 - b. potpore u obliku jamstava ako je bruto ekvivalent potpore izračunan na temelju premija sigurne luke utvrđenih u obavijesti Komisije ili ako je metodologija za izračun bruto ekvivalenta potpore jamstva bila prihvaćena prije provedbe potpore, na temelju Obavijesti Komisije o primjeni članaka 87. i 88. Ugovora o EZ-u na državne potpore u obliku jamstava (SL C 155, 20.6.2008.) ili naknadne obavijesti kojom je ona

- zamijenjena, nakon prijave te metodologije Komisiji u skladu s tada primjenjivom uredbom Komisije u području državnih potpora, a odobrena se metodologija izričito odnosi na dotičnu vrstu jamstva i temeljne transakcije u smislu primjene ove Uredbe;
- c. potpore u obliku mjera rizičnog financiranja ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni ovim Programom;
 - d. potpore za poduzetnike početnike ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni ovim Programom,
 - e. potpore u obliku prodaje ili davanja u zakup materijalne imovine ispod tržišne cijene ako je vrijednost utvrđena neovisnim vještačenjem prije te transakcije ili u odnosu na javno dostupne, redovito ažurirane i općeprihvaćene referentne vrijednosti.

Poduzetnik u teškoćama

Članak 5.

- (1) Poduzetnicima u teškoćama ne može se dodijeliti državna potpora ovim Programom.
- (2) Poduzetnik u teškoćama označava poduzetnika kod kojeg je nastupila najmanje jedna od sljedećih okolnosti:
 - a. U slučaju društva s ograničenom odgovornošću (osim MSP-a koji postoji najmanje tri godine ili, u svrhu prihvatljivosti za potporu rizičnim kapitalom, MSP koji se nalazi unutar 7 godina od svoje prve komercijalne prodaje koja se kvalificira za ulaganja rizičnim financiranjem slijedom dubinskog snimanja od strane odabranog financijskog posrednika), ako je više od polovice njegova upisanog temeljnog kapitala nestalo uslijed akumuliranih gubitaka. To je slučaj kada se oduzimanjem akumuliranih gubitaka od pričuva (te svih ostalih elemenata koji se općenito smatraju dijelom vlastitih sredstava društva) dobije negativni rezultat koji prelazi polovicu upisanog temeljnog kapitala.
 - b. U slučaju društva u kojem barem neki članovi imaju neograničenu odgovornost za dug društva (osim MSP-a koji postoji najmanje tri godine ili, u svrhu prihvatljivosti za potporu rizičnim kapitalom, MSP koji se nalazi unutar 7 godina od svoje prve komercijalne prodaje koja se kvalificira za ulaganja rizičnim financiranjem slijedom dubinskog snimanja od strane odabranog financijskog posrednika), ako je više od polovice njegova kapitala kao što je iskazano u računovodstvenoj evidenciji društva nestalo uslijed akumuliranih gubitaka.
 - c. Ako poduzeće podliježe kolektivnom stečajnom postupku ili ispunjava kriterije u skladu s nacionalnim zakonodavstvom da se protiv njega pokrene kolektivni stečajni postupak na zahtjev njegovih vjerovnika.
 - d. Ako je poduzetnik primio potporu za sanaciju, a nije još otplatio zajam ili okončao jamstvo ili je primio potporu za restrukturiranje a još uvijek je predmetom plana restrukturiranja.
 - e. U slučaju poduzetnika koji nije MSP, ako je, u protekle dvije godine:
 - i. omjer knjigovodstvenog duga i vlasništva poduzetnika veći od 7,5 i
 - ii. omjer pokrivenosti kamata poduzetnika EBITDA-om bio ispod 1.0 dvije godine.

Učinak poticaja

Članak 6.

- (1) Ovaj Program odnosi se na isključivo na potpore koje imaju učinak poticaja.
- (2) Smatra se da potpora ima učinak poticaja ako je poduzetnik/korisnik potpore podnio HBOR-u pisani zahtjev za potporu sadržanu u plasmanu HBOR-a prije početka rada na projektu odnosno djelatnosti. Zahtjev za potporu mora sadržavati barem sljedeće informacije:
 - a. ime i veličinu poduzetnika
 - b. opis projekta, uključujući datume njegova početka i dovršetka

- c. lokaciju projekta
 - d. popis troškova projekta
 - e. vrstu potpore i iznos javnog financiranja potrebnog za projekt.
- (3) Za jednokratne potpore koje se dodjeljuju velikim poduzećima smatra se da imaju učinak poticaja ako je, uz ispunjavanje uvjeta utvrđenih naprijed u stavku 2., HBOR potvrdio prije dodjele dotične potpore da se dokumentacijom koju je pripremio korisnik potvrđuje jedan ili više sljedećih kriterija:
- a. za regionalne potpore za ulaganja: da bez potpore projekt ne bi bio proveden u dotičnom području ili ne bi bio dovoljno profitabilan za korisnika u dotičnom području
 - b. u svim ostalim slučajevima, da postoji:
 - i. znatno povećanje opsega projekta/djelatnosti uslijed potpore; ili
 - ii. znatno povećanje ukupnog iznosa koji korisnik troši na projekt/djelatnost uslijed potpore; ili
 - iii. znatno povećanje brzine dovršenja dotičnog projekta/djelatnosti.
- (4) Odstupajući od stavaka 2. i 3. ovog članka sljedeće kategorije potpora ne moraju imati ili se smatra da imaju učinak poticaja:
- a. potpore za pristup financiranju za MSP-ove, ako su ispunjene mjerodavne odredbe utvrđene čl. 21. i 22. Opće uredbe o skupnim izuzećima;
 - b. potpore za naknadu štete prouzročene određenim prirodnim katastrofama, ako su ispunjeni uvjeti čl. 50. Opće uredbe o skupnim izuzećima.

Intenzitet potpore i opravdani troškovi

Članak 7.

- (1) U svrhu izračuna intenziteta potpore i opravdanih troškova, svi iznosi koji se koriste trebaju biti iznosi prije svih odbitaka poreza ili kakvog drugog troška. Opravdani troškovi popraćuju se pisanim dokazima koji trebaju biti jasni, konkretni i ažurirani.
- (2) Iznosi prihvatljivih troškova mogu se izračunati u skladu s pojednostavnjenim mogućnostima financiranja iz Uredbe (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o utvrđivanju zajedničkih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu, Europskom poljoprivrednom fondu za ruralni razvoj i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i o utvrđivanju općih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo te o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1083/2006 (SL L 347, 20.12.2013., str. 320.), ako se ta operacija barem dijelom financira iz fonda Unije koji dopušta upotrebu tih pojednostavnjenih mogućnosti financiranja te ako je ta kategorija troškova prihvatljiva prema relevantnoj odredbi o izuzeću. Ako se potpora ne dodjeljuje u obliku bespovratnog sredstva, iznos potpore jednak je bruto ekvivalentu potpore.
- (3) Potpore koje se isplaćuju u budućnosti, uključujući potpore koje se isplaćuju u više obroka, treba diskontirati na njihovu vrijednost u trenutku dodjele. Opravdane troškove potrebno je diskontirati na njihovu vrijednost u trenutku dodjele. Kamatna stopa koju je potrebno primijeniti pri diskontiranju diskontna je stopa koja se primjenjuje u trenutku dodjele.

Zbrajanje potpora (kumulacija)

Članak 8.

- (1) Pri određivanju poštuju li se pragovi pojedinačne prijave utvrđeni u članku 3. i maksimalni intenziteti potpore utvrđeni ovim Programom, u obzir se uzima ukupni iznos državnih potpora za potpomognutu djelatnost, projekt ili poduzetnika.
- (2) Kada se financiranje Unije kojim centralno upravljaju institucije, agencije, zajednička poduzeća ili druga tijela Unije i koje nije izravno ili neizravno pod nadzorom država članica kombinira sa državnim potporom, za potrebe određivanja poštuju li se pragovi za prijavu i maksimalni

intenziteti potpore ili maksimalni iznosi potpore, u obzir se uzimaju samo državne potpore, pod uvjetom da ukupan iznos javnog financiranja dodijeljen u odnosu na iste opravdane troškove ne premašuje najpovoljniju stopu financiranja utvrđenu u primjenjivim propisima zakonodavstva Unije.

- (3) Potpora čije je troškove moguće utvrditi a koja se izuzima na temelju ovog Programa može se zbrajati sa:
- bilo kojom drugom državnim potporom, pod uvjetom da se dotične mjere odnose na različite opravdane troškove koje je moguće utvrditi,
 - bilo kojom drugom državnim potporom koja se odnosi na iste opravdane troškove, bilo da se oni djelomično ili potpuno preklapaju, isključivo ako to zbrajanje ne dovodi do premašivanja najvišeg intenziteta potpore ili iznosa potpore koji je primjenjiv na tu potporu.
- (4) Potpora čiji troškovi nisu opravdani troškovi koje je moguće utvrditi, a koji su izuzeti temeljem članka 21., 22. i 23. Opće uredbe o skupnim izuzećima može se zbrajati s bilo kojom drugom mjerom državne potpore s opravdanim troškovima koje je moguće utvrditi. Potpore bez opravdanih troškova koje je moguće utvrditi mogu se zbrajati s ostalim državnim potporama bez opravdanih troškova koje je moguće utvrditi do najvećeg odgovarajućeg ukupnog praga za financiranje utvrđenog u odnosu na posebne okolnosti svakog slučaja na temelju ove ili druge uredbe ili odluke o općem skupnom izuzeću koju je donijela Komisija.
- (5) Državne potpore koje se izuzimaju temeljem ovog Programa ne zbrajaju se s de minimis potporama u odnosu na iste opravdane troškove ako bi njihovo zbrajanje dovelo do toga da određeni intenzitet potpore premaši intenzitete potpore utvrđene ovim Programom.

Značenje pojmova (definicije)

Članak 9.

Za potrebe primjene ovog Programa primjenjuju se definicije utvrđene Pravitkom I. ovom Programu.

II. REGIONALNE POTPORE ZA ULAGANJA

Područje primjene

Članak 10.

Ovaj Program ne primjenjuje se:

- na potpore kojima se u povlašten položaj stavljaju djelatnosti u sektoru čelika, sektoru ugljena, sektoru brodogradnje ili sektoru umjetnih vlakana;
- na potpore u sektoru prometa te povezanoj infrastrukturi i na potpore za proizvodnju i distribuciju energije te za energetska infrastrukturu, osim regionalne potpore za ulaganje u najudaljenijim regijama i programa operativnih potpora;
- na regionalne potpore u obliku programa usmjerenih na ograničen broj posebnih sektora ekonomske djelatnosti; programi koji se odnose na turističke djelatnosti, širokopojasnu infrastrukturu ili preradu i stavljanje na tržište poljoprivrednih proizvoda ne smatraju se programima usmjerenima na određene sektore ekonomskih djelatnosti;
- na regionalne operativne potpore dodijeljene poduzetnicima čije su glavne djelatnosti obuhvaćene područjem K „Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja“ klasifikacije NACE Rev. 2 ili poduzetnicima koji obavljaju djelatnosti unutar skupine, a čije su glavne djelatnosti obuhvaćene razredima 70.10. „Upravljačke djelatnosti“ ili 70.22 „Savjetovanje u vezi s poslovanjem i ostalim upravljanjem“ klasifikacije NACE Rev. 2.

Regionalne potpore za ulaganja

Članak 11.

- (1) HBOR dodjeljuje regionalne državne potpore za investicijska ulaganja poduzetnicima koji ispunjavaju kriterije iz Uvodnih odredbi ovog Programa.
- (2) Regionalna potpora za investicijska ulaganja dodjeljuje se za početno ulaganje ili početno ulaganje u korist nove ekonomske aktivnosti.
- (3) Regionalnim potporama potiče se gospodarski razvoja područja s neuobičajeno niskim životnim standardom ili velikom nezaposlenosti, a sukladno maksimalnim intenzitetima utvrđenim važećom Kartom regionalnih potpora za razdoblje 2014.-2020. sukladno kojoj se Republika Hrvatska sastoji od dvije prostorne jedinice, i to:
 - a. Jadranske Hrvatske¹ – maksimalni intenzitet potpore u toj regiji može iznositi 35% bruto ekvivalenta potpore
 - b. Kontinentalne Hrvatske² – maksimalni intenzitet potpore u toj regiji može iznositi 25% bruto ekvivalenta potpore.
- (4) Potpore se mogu dodijeliti MSP-ima i velikim poduzetnicima za bilo koji oblik početnog ulaganja.
- (5) Početno ulaganje je:
 - a. ulaganje u materijalnu i nematerijalnu imovinu povezano s osnivanjem nove poslovne jedinice, širenje postojeće poslovne jedinice, diversifikaciju proizvodnje poslovne jedinice na proizvode koje dotična poslovna jedinica prethodno nije proizvodila ili temeljitu promjenu u sveukupnom proizvodnom procesu postojeće poslovne jedinice; ili
 - b. stjecanje imovine koja pripada poslovnoj jedinici koja se ugasila ili bi se bila ugasila da nije bila kupljena, a kupio ju je ulagač koji nije povezan s prodavateljem, isključujući samo stjecanje udjela u poduzetniku.
- (6) Početno ulaganje u korist nove ekonomske djelatnosti:
 - a. ulaganje u materijalnu i nematerijalnu imovinu povezano s osnivanjem nove poslovne jedinice ili diversifikacijom djelatnosti poslovne jedinice, pod uvjetom da nova djelatnost nije ista ili slična djelatnosti koja se prethodno obavljala u poslovnoj jedinici;
 - b. stjecanje imovine koja pripada poslovnoj jedinici koja se ugasila ili bi se bila ugasila da nije bila kupljena, a kupio ju je ulagač koji nije povezan s prodavateljem, pod uvjetom da nova djelatnost koja će se obavljati upotrebom stečene imovine nije ista ili slična djelatnosti koju je poslovna jedinica obavljala prije stjecanja.

Opravedani troškovi

Članak 12.

Opravedani troškovi su sljedeći:

- a. troškovi ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu;
- b. procijenjeni troškovi plaća proizašli iz otvaranja radnih mjesta uslijed početnog ulaganja, izračunani kroz razdoblje od dvije godine; ili
- c. kombinacija troškova iz točaka (a) i (b), pod uvjetom da kombinirani iznos ne premašuje iznos iz točke (a) ili iznos iz točke (b), ovisno o tome koji je veći.

¹ Jadranska Hrvatska sastoji se od: Primorsko-goranske županije, Ličko-senjske županije, Zadarske županije, Šibensko-kninske županije, Splitsko-dalmatinske županije, Istarske županije i Dubrovačko-neretvanske županije.

² Kontinentalna Hrvatska sastoji se od: Grada Zagreba, Zagrebačke županije, Krapinsko-zagorske županije, Varaždinske županije, Koprivničko-križevačke županije, Međimurske županije, Bjelovarsko-bilogorske županije, Virovitičko-podravne županije, požeško-slavonske županije, Brodsko-posavske županije, Osječko-baranjske županije, Vukovarsko-srijemske županije, Karlovačke županije i Sisačko-moslavačke županije.

Obveza zadržavanja imovine, vrsta imovine**Članak 13.**

- (1) Ulaganje ostaje u području koje prima potporu tijekom najmanje pet godina nakon dovršetka ulaganja, odnosno tri godine nakon dovršetka ulaganja u slučaju MSP-ova. To ne sprečava zamjenu postrojenja ili opreme koji su u tom razdoblju zastarjeli ili se pokvarili, pod uvjetom da je ekonomska djelatnost ostala u dotičnom području tijekom prethodno spomenutog najkraćeg razdoblja.
- (2) Stečena imovina mora biti nova, osim za MSP-ove i za stjecanje poslovne jedinice. Troškovi povezani s najmom materijalne imovine moraju ispunjavati sljedeće uvjete:
 - a. za zemljišta i zgrade najam se mora nastaviti najmanje pet godina nakon očekivanog datuma dovršetka projekta ulaganja za velike poduzetnike, odnosno tri godine u slučaju MSP-ova
 - b. za postrojenja ili strojeve najam mora biti u obliku financijskog leasinga i sadržavati obvezu korisnika potpore na kupnju imovine nakon isteka ugovora o najmu
- (3) U slučaju stjecanja imovine poslovne jedinice u smislu čl.11. toč.5. i 6. uzimaju se u obzir isključivo troškovi kupnje imovine od treće osobe nepovezane s kupcem. Ako je za stjecanje imovine potpora dodijeljena prije kupnje imovine, troškovi za tu imovinu oduzimaju se od prihvatljivih troškova povezanih sa stjecanjem poslovne jedinice. Ako malo poduzeće preuzme član obitelji prvotnog vlasnika, ili zaposlenik, uvjet kupnje imovine od treće osobe nepovezane s kupcem ukida se. Stjecanje udjela ne predstavlja početno ulaganje.
- (4) Za potpore dodijeljene velikim poduzetnicima za temeljitu promjenu u proizvodnom procesu prihvatljivi troškovi moraju premašivati amortizaciju imovine povezane s djelatnošću koja se modernizira tijekom tri prethodne porezne godine. Za potpore dodijeljene za diversifikaciju postojeće poslovne jedinice prihvatljivi troškovi moraju premašivati najmanje 200 % knjigovodstvene vrijednosti imovine koja se ponovno upotrebljava, uknjižene u poreznoj godini koja prethodi početku radova.
- (5) Nematerijalna imovina mora ispunjavati sljedeće uvjete:
 - a. mora se koristiti isključivo u poslovnoj jedinici koja prima potporu;
 - b. mora se voditi kao imovina koja se amortizira;
 - c. mora biti kupljena po tržišnim uvjetima od trećih strana nepovezanih s kupcem; i
 - d. mora biti uključena u imovinu poduzetnika koji prima potporu i ostati povezana s projektom za koji se dodjeljuje potpora tijekom najmanje pet godina ili tri godine u slučaju MSP-ova;
- (6) Za velike poduzetnike troškovi nematerijalne imovine opravdani su isključivo do granice od 50 % ukupnih opravdanih troškova ulaganja za početno ulaganje.
- (7) Ako se opravdani troškovi izračunavaju u odnosu na procijenjene troškove plaća kako je opisano u čl.12. toč. (b), moraju biti ispunjeni sljedeći uvjeti:
 - a. projekt ulaganja dovodi do neto povećanja broja zaposlenih u dotičnoj poslovnoj jedinici u odnosu na prosjek za proteklih 12 mjeseci, nakon što se od prividnog broja novootvorenih radnih mjesta oduzmu eventualna radna mjesta izgubljena tijekom tog razdoblja;
 - b. sva radna mjesta popunjena su u roku od tri godine od dovršetka radova; i
 - c. svako radno mjesto otvoreno ulaganjem ostaje u dotičnom području tijekom razdoblja od pet godina od dana kada je prvi put popunjeno, odnosno tijekom razdoblja od tri godine u slučaju MSP-ova.
- (8) Korisnik mora potvrditi da u dvije godine prije podnošenja zahtjeva za potporu nije proveo premještaj u objekt u kojem će se odvijati početno ulaganje za koje se traži potpora te se obvezati da to neće učiniti u razdoblju od najviše dvije godine nakon što bude dovršeno početno ulaganje za koje se traži potpora.

- (9) U sektoru ribarstva i akvakulture potpore se ne dodjeljuju poduzetnicima koji su počinili jedan ili više prekršaja iz čl.10. st.1. toč. (a) do (d) i čl.10. st.3. Uredbe (EU) br. 508/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15.05.2014. o Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EZ) br. 2328/2003, (EZ) br. 861/2006, (EZ) br. 1198/2006, (EZ) br. 791/2007 i Uredbe (EU) br. 1255/2011 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 149, 20.5.2014., str. 1.).

Intenzitet potpore

Članak 14.

- (1) Intenzitet potpore u bruto ekvivalentu potpore ne smije premašiti maksimalni intenzitet potpore utvrđen u karti regionalnih potpora na snazi u trenutku kad se potpora dodjeljuje u dotičnom potpomognutom području.
- (2) Ako se intenzitet potpore izračunava na temelju članka 12. točke (c), maksimalni intenzitet potpore ne smije premašiti najpovoljniji iznos koji proizlazi iz primjene tog intenziteta na temelju troškova ulaganja ili troškova plaća. Za velike projekte ulaganja potpore ne smiju premašiti prilagođene potpore izračunane u skladu s mehanizmom za prilagođen iznos potpore.
- (3) Sva početna ulaganja koja je pokrenuo isti korisnik (na razini skupine) u razdoblju od tri godine od datuma početka radova na drugom potpomognutom ulaganju (koje sadrži potporu) u istoj regiji smatraju se dijelom istog projekta ulaganja. Ako je taj pojedinačni projekt ulaganja velik projekt ulaganja, ukupan iznos potpore za pojedinačni projekt ulaganja ne premašuje maksimalni iznos potpore za velike projekte ulaganja.
- (4) Početak radova znači početak građevinskih radova povezanih s ulaganjem ili prvu zakonsku obvezujuću obvezu za naručivanje opreme ili bilo koju drugu obvezu zbog koje ulaganje postaje nepovratno, ovisno o tome koje od nabrojenog nastupi prvo, isključujući pripreme radove; kupnja zemljišta i pripremni radovi kao što je ishodenje dozvola i provođenje studija izvedivosti ne smatraju se početkom radova. U slučaju preuzimanja „početak radova” znači trenutak stjecanja imovine koja je izravno povezana sa stečenom poslovnom jedinicom.

Vlastiti doprinos

Članak 15.

Korisnik potpore mora osigurati financijski doprinos od najmanje 25 % opravdanih troškova, iz vlastitih izvora ili vanjskim financiranjem, u obliku oslobođenom od bilo kakve državne potpore.

III. POTPORE ZA MSP-e

Potpore za ulaganja za MSP-e

Članak 16.

HBOR dodjeljuje državne potpore za ulaganja MSP-ima koji posluju unutar ili izvan područja Europske Unije ukoliko ispunjavaju kriterije iz Uvodnih odredbi ovog Programa i odredbe sadržane u ovom dijelu Programa.

Opravdani troškovi

Članak 17.

- (1) Opravdani troškovi su jedan ili oboje od sljedećeg:
 - a. troškovi ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu;

- b. procijenjeni troškovi plaća za radna mjesta izravno otvorena projektom ulaganja, izračunani kroz razdoblje od dvije godine.
- (2) Kako bi se smatralo opravdanim troškom u smislu ovog članka, ulaganje mora biti:
- a. ulaganje u materijalnu i/ili nematerijalnu imovinu u vezi s osnivanjem nove poslovne jedinice, širenjem postojeće poslovne jedinice, diversifikacijom proizvodnje poslovne jedinice na nove dodatne proizvode ili temeljitom promjenom u sveukupnom proizvodnom procesu postojeće poslovne jedinice; ili
 - b. nabava osnovnih sredstava povezanih s poslovnom jedinicom gdje su ispunjeni sljedeći uvjeti:
 - i. poslovna jedinica se ugasila ili bi se bila ugasila da nije bila kupljena;
 - ii. osnovna sredstva je kupila treća strana nepovezana s kupcem;
 - iii. transakcija se izvršava po tržišnim uvjetima.
- (3) U slučaju nasljeđivanja poslovanja malog poduzeća u korist obitelji prvotnog/prvotnih vlasnika ili u korist bivših zaposlenika, uvjet da osnovna sredstva trebaju kupiti treće strane nepovezane s kupcem ukida se. Samo stjecanje udjela u poduzetniku ne predstavlja ulaganje.
- (4) Nematerijalna imovina mora kumulativno ispunjavati sljedeće uvjete:
- a. mora se koristiti isključivo u poduzetniku koji prima potporu;
 - b. mora se voditi kao imovina koja se amortizira;
 - c. mora biti kupljena po tržišnim uvjetima od trećih strana nepovezanih s kupcem;
 - d. mora biti uključena u imovinu poduzetnika najmanje tri godine.
- (5) Radna mjesta izravno otvorena projektom ulaganja moraju ispunjavati sljedeće uvjete:
- a. radna mjesta otvaraju se u roku od tri godine od dovršetka ulaganja;
 - b. dolazi do neto povećanja broja zaposlenih u dotičnoj poslovnoj jedinici u odnosu na prosjek za proteklih 12 mjeseci;
 - c. otvoreno radno mjesto očuvano je tijekom razdoblja od najmanje tri godine od dana kada je prvi put popunjeno.
- (6) Radna mjesta izravno otvorena projektom ulaganja su radna mjesta povezana s djelatnošću na koju se ulaganje odnosi, uključujući radna mjesta otvorena nakon povećanja stope iskoristivosti kapaciteta koje je nastalo ulaganjem.

Intenzitet potpore

Članak 18.

Intenzitet potpore ne smije premašiti:

- a. 20% opravdanih troškova u slučaju malih poduzeća;
- b. 10% opravdanih troškova u slučaju srednjih poduzeća.

Potpore za usluge savjetovanja MSP-a

Članak 19.

- (1) Intenzitet potpore ne smije premašiti 50% opravdanih troškova.
- (2) Opravdani troškovi su troškovi usluga savjetovanja (konzultantskih usluga) koje je pružio vanjski konzultant.
- (3) Usluge na koje se odnosi prethodni stavak ne mogu predstavljati trajnu ili periodičnu aktivnost niti se odnositi na poduzetnikove uobičajene operativne troškove kao što su uobičajene usluge poreznog savjetovanja, uobičajeno pravno savjetovanje ili usluge promidžbe.

Potpore za sudjelovanje MSP-a na sajmovima

Članak 20.

- (1) Intenzitet potpore ne premašuje 50 % opravdanih troškova.

- (2) Opravdani troškovi su troškovi nastali za najam, uređivanje i vođenje štanda pri prvom sudjelovanju poduzetnika na određenom sajmu ili izložbi.

IV. POTPORE ZA PRISTUP FINANCIRANJU ZA MSP-e

Potpore za rizično financiranje

Članak 21.

- (1) HBOR dodjeljuje potpore za rizično financiranje u korist MSP-a poduzetnicima koji ispunjavaju kriterije iz Uvodnih odredbi ovog Programa i odredbe sadržane u ovom dijelu Programa.
- (2) Na razini financijskih posrednika potpore za rizično financiranje nezavisnim privatnim ulagačima mogu biti u jednom od sljedećih oblika:
- vlasničkog ili kvazivlasničkog kapitala ili financijske donacije radi izravnog ili neizravnog pružanja rizičnih financijskih ulaganja prihvatljivim poduzetnicima;
 - zajmova radi izravnog ili neizravnog pružanja rizičnih financijskih ulaganja prihvatljivim poduzetnicima;
 - jamstava za pokriće gubitaka od izravno ili neizravno pruženih rizičnih financijskih ulaganja prihvatljivim poduzetnicima.
- (3) Na razini neovisnih privatnih ulagača potpore za rizično financiranje mogu biti u oblicima navedenima u stavku 2. ovog članka.
- (4) Na razini prihvatljivih poduzetnika potpore za rizično financiranje mogu biti u obliku vlasničkih ulaganja, kvazivlasničkih ulaganja, zajmova, jamstava ili kombinacije navedenog.
- (5) Prihvatljivi poduzetnici su poduzetnici koji su u vrijeme početnog rizičnog financijskog ulaganja neuvršteni MSP-i i ispunjavaju jedan od sljedećih kriterija prihvatljivosti:
- ne posluju ni na kojem tržištu;
 - posluju na nekom tržištu manje od 7 godina od njihove prve komercijalne prodaje;
 - zahtijevaju početno rizično financijsko ulaganje koje, na temelju poslovnog plana izrađenog radi uvođenja novog proizvoda ili zemljopisnog tržišta, premašuje 50 % njihova prosječnog godišnjeg prometa tijekom proteklih 5 godina.
- (6) Potpore za rizično financiranje mogu obuhvaćati i naknadna ulaganja (follow-on investments) u prihvatljive poduzetnike i nakon sedmogodišnjeg razdoblja iz stavka 5. točke (b) ovog članka, ako su ispunjeni sljedeći kumulativni uvjeti:
- ukupan iznos rizičnog financiranja ne premašuje 15 milijuna EUR po prihvatljivom poduzetniku i po pojedinim rizičnom financijskom ulaganju;
 - naknadna ulaganja predviđena su u izvornom poslovnom planu;
 - poduzetnik koji prima naknadna ulaganja nije se povezoao, u smislu članka 3. Privitka II. s drugim poduzetnikom osim financijskog posrednika ili neovisnog privatnog ulagača koji pružaju rizično financiranje u okviru mjere, osim ako novi subjekt ispunjava uvjete iz definicije o MSP-ovima u smislu Privitka II.
- (7) Za vlasnička i kvazivlasnička ulaganja u prihvatljive poduzetnike mjerom rizičnog financiranja može se pružiti potpora zamjenskom kapitalu isključivo ako se zamjenski kapital koristi zajedno s novim kapitalom koji predstavlja najmanje 50 % svakog ciklusa ulaganja u prihvatljive poduzetnike.
- (8) Za vlasnička i kvazivlasnička ulaganja obuhvaćena stavkom 2. točkom (a) ovog članka najviše 30 % ukupnih ulaganja u kapital i neuplaćenog upisanog kapitala financijskog posrednika može se koristiti u svrhe upravljanja likvidnošću.
- (9) Ukupni iznos rizičnog financiranja iz stavka 4. ovog članka ne smije premašiti 15 milijuna EUR po prihvatljivom poduzetniku na temelju bilo koje mjere rizičnog financiranja.
- (10) Za mjere rizičnog financiranja kojima se prihvatljivim poduzetnicima pružaju vlasnička, kvazivlasnička ili kreditna ulaganja mjerom rizičnog financiranja potiče se dodatno financiranje od neovisnih privatnih ulagača na razini financijskih posrednika ili prihvatljivih poduzetnika

kako bi se postigla ukupna stopa privatnog sudjelovanja koja odgovara sljedećim najmanjim pragovima:

- a. 10 % rizičnog financiranja dodijeljenog prihvatljivim poduzetnicima prije njihove prve komercijalne prodaje na bilo kojem tržištu;
 - b. 40 % rizičnog financiranja dodijeljenog prihvatljivim poduzetnicima iz stavka 5. točke (b) ovog članka;
 - c. 60 % rizičnog financiranja za ulaganje dodijeljeno prihvatljivim poduzetnicima spomenutima u stavku 5. točki (c) ovog članka i za naknadna ulaganja u prihvatljive poduzetnike nakon sedmogodišnjeg razdoblja spomenutog u stavku 5. točki (b) ovog članka.
- (11) U slučaju da je mjera rizičnog financiranja usmjerena na prihvatljive poduzetnike u različitim fazama razvoja iz stavka 10. točaka (a) do (c) ovog članka mjerom se postiže ukupna stopa privatnog sudjelovanja koja čini najmanje:
- a. 40 % ako temeljni portfelj uključuje ulaganja u poduzetnike iz stavka 10. točke (a) ovog članka; ili
 - b. ponderirani prosjek koji bi bio rezultat primjene najmanje stope sudjelovanja na pojedinačna ulaganja u temeljni portfelj iz stavka 10. točaka (a) do (c) ovog članka.
- (12) Mjerom rizičnog financiranja ne provodi se diskriminacija između financijskih posrednika na temelju njihova mjesta poslovnog nastana ili registracije u određenoj državi članici. Od financijskih posrednika može se zahtijevati ispunjavanje prethodno utvrđenih kriterija koji su objektivno opravdani prirodom ulaganja.
- (13) Mjera rizičnog financiranja mora ispunjavati sljedeće uvjete:
- a. provodi se putem jednog ili više financijskih posrednika, osim za porezne poticaje privatnim ulagačima u odnosu na njihova izravna ulaganja u prihvatljive poduzetnike;
 - b. financijski posrednici te ulagači ili upravitelji fondova biraju se u otvorenom, transparentnom i nediskriminirajućem natječaju koji se provodi u skladu s primjenjivim pravom Unije i nacionalnim pravom, usmjerenom ka uspostavljanju odgovarajućih dogovora o podjeli rizika i nagrade pri čemu se za sva ulaganja osim za jamstva prednost daje asimetričnoj podjeli dobiti pred zaštitom od gubitaka;
 - c. u slučaju asimetrične podjele gubitaka između javnih i privatnih ulagača prvi gubitak koji snosi javni ulagač ograničava se na 25 % njegovu ukupnog ulaganja;
 - d. u slučaju jamstava obuhvaćenih stavkom 2. točkom (c) jamstvena stopa ograničava se na 80 %, a ukupni gubici koje snosi država članica ograničavaju se na 25 % temeljnog portfelja obuhvaćenog jamstvom. Besplatno se mogu pružiti samo jamstva kojima se pokrivaju očekivani gubici temeljnog portfelja obuhvaćenog jamstvom. Ako je jamstvom obuhvaćeno pokriće neočekivanih gubitaka, financijski posrednik za dio jamstva koji pokriva neočekivane gubitke plaća jamstvenu premiju u skladu s tržišnim uvjetima.
- (14) Kako bi se osiguralo donošenje odluka o financiranju usmjerenih na stjecanje dobiti moraju biti ispunjeni sljedeći uvjeti:
- a. financijski posrednici su osnovani sukladno primjenjivim zakonima;
 - b. HBOR ili subjekt kojem je povjerena provedba mjere osigurat će postupak dubinskog snimanja kako bi se osigurala tržišno razumna strategija ulaganja, uključujući odgovarajuću politiku diversifikacije rizika usmjerenu na postizanje gospodarske održivosti i učinkovite ljestvice u odnosu na veličinu i teritorijalni opseg njezina investicijskog portfelja;
 - c. rizično financiranje dodijeljeno prihvatljivim poduzetnicima temelji se na održivom poslovnom planu, koji sadržava pojedinosti o razvoju proizvoda, prodaje i profitabilnosti te kojim se uspostavlja financijska održivost ex ante;
 - d. za svako vlasničko i kvazivlasničko ulaganje postoji jasna i ostvariva izlazna strategija.

- (15) Financijskim se posrednicima upravlja na komercijalnoj osnovi. Smatra se da je taj zahtjev ispunjen ako financijski posrednik i, ovisno o vrsti mjere rizičnog financiranja, upravitelj fonda, ispunjavaju sljedeće uvjete:
- imaju zakonsku ili ugovornu obvezu djelovati s pažnjom profesionalnog upravitelja u dobroj vjeri i izbjegavajući sukob interesa; primjenjuju se najbolja praksa i regulatorni nadzor;
 - njihova naknada u skladu je s tržišnom praksom. Taj uvjet smatra se ispunjenim ako je upravitelj ili financijski posrednik odabran u otvorenom, transparentnom i nediskriminirajućem konkurentnom natječaju, na temelju objektivnih kriterija povezanih s iskustvom, stručnošću te operativnim i financijskim sposobnostima;
 - primaju naknadu koja je povezana s rezultatima ili sudjeluje u rizicima ulaganja su- ulaganjem vlastitih sredstava kako bi se osiguralo da se njihovi interesi trajno poklapaju s interesima javnog ulagača;
 - utvrđuju strategiju, kriterije i predloženi vremenski raspored ulaganja;
 - ulagačima je dopušteno da budu zastupljeni u upravljačkim tijelima investicijskog fonda, poput nadzornog odbora ili savjetodavne skupštine.
- (16) Mjera rizičnog financiranja kojom se prihvatljivim poduzetnicima pružaju jamstva ili zajmovi ili se pružaju kvazivlasnička ulaganja strukturirana kao dug prihvatljivih poduzetnika, mora ispunjavati sljedeće uvjete:
- kao posljedica mjere financijski posrednik poduzima ulaganja koja bez potpore ne bi bila provedena ili bi bila ograničeno ili drugačije provedena. Financijski posrednik sposoban je pokazati da primjenjuje mehanizam kojim se osigurava da se pogodnosti u najvećoj mogućoj mjeri prenose na krajnje korisnike u obliku veće količine financiranja, rizičnijih portfelja, nižih zahtjeva za dodatna jamstva, nižih jamstvenih premija ili nižih kamatnih stopa;
 - u slučaju zajmova i kvazivlasničkih ulaganja strukturiranih kao dug pri izračunavanju maksimalnog iznosa ulaganja za potrebe st. 9. uzima se u obzir nominalni iznos zajma;
 - u slučaju jamstava pri izračunavanju maksimalnog iznosa ulaganja za potrebe st.9. ovog članka uzima se u obzir nominalni iznos temeljnog zajma obuhvaćenog jamstvom. Jamstvo ne premašuje 80 % iznosa zajma.
- (17) Potpore za rizično financiranje za MSP-ove koji ne ispunjavaju uvjete utvrđene u st. 5. sukladne su s unutarnjim tržištem ukoliko kumulativno ispunjavaju sljedeće uvjete:
- na razini MSP-ova potpore ispunjavaju uvjete utvrđene u Uredbi br. 1407/2013;
 - ispunjeni su svi uvjeti utvrđeni u ovom članku, uz iznimku uvjeta utvrđenih u stavcima 5., 6., 9., 10. i 11.;
 - za mjere rizičnog financiranja kojima se prihvatljivim poduzetnicima pružaju vlasnička, kvazivlasnička ili kreditna ulaganja mjerom se potiče dodatno financiranje koje pružaju neovisni privatni ulagači na razini financijskih posrednika ili MSP-ova kako bi se postigla ukupna stopa privatnog sudjelovanja koja odgovara najmanje 60 % rizičnog financiranja pruženog MSP-ovima.

Potpore za poduzetnike početnike

Članak 22.

- (1) HBOR dodjeljuje potpore za poduzetnike početnike poduzetnicima koji ispunjavaju kriterije iz Uvodnih odredbi ovog Programa i odredbe sadržane u ovom članku.
- (2) Prihvatljivi su poduzetnici svako neuvršteno malo poduzeće do pet godina nakon registracije, pod uvjetom da ispunjava sljedeće uvjete:
- da nije preuzelo djelatnost drugog poduzeća;
 - da još nije raspodijelilo dobit;
 - nije osnovano spajanjem.

Za prihvatljive poduzetnike koji nisu podložni registraciji može se smatrati da petogodišnje razdoblje prihvatljivosti počinje od trenutka u kojem poduzeće započinje svoju ekonomsku djelatnost ili je dužno platiti porez za svoju ekonomsku djelatnost. Odstupajući od točke (c) prvog podstavka, poduzeća koja su nastala spajanjem poduzetnika prihvatljivih za potporu na temelju ovog članka također se smatraju prihvatljivim poduzetnicima do pet godina od datuma registracije najstarijeg poduzeća koje je sudjelovalo u spajanju.

(3) Potpore za poduzetnike početnike imaju oblik:

- a. zajmova s kamatnim stopama koje nisu u skladu s tržišnim uvjetima, u trajanju od deset godina i u nominalnom iznosu od najviše 1 milijun EUR ili 2 milijuna EUR za poduzeća s poslovnim nastanom u potpomognutim regijama koja ispunjavaju uvjete članka 107. stavka 3. točke (a) Ugovora. Za zajmove u trajanju od 5 do 10 godina maksimalni iznosi mogu se prilagoditi množenjem prethodno navedenih iznosa omjerom razdoblja od 10 godina i stvarnog trajanja zajma. Za zajmove kraće od 5 godina maksimalni iznos jednak je iznosu za zajmove u trajanju 5 godina;
- b. jamstava s premijama koje nisu u skladu s tržišnim uvjetima, u trajanju od 10 godina i s nominalnim iznosom zajamčenog zajma od najviše 1,5 milijuna EUR, ili 3 milijuna EUR za poduzeća s poslovnim nastanom u potpomognutim regijama koja ispunjavaju uvjete članka 107. stavka 3. točke (a) Ugovora. Za jamstva u trajanju od 5 do 10 godina maksimalni iznosi zajma obuhvaćenog jamstvom mogu se prilagoditi množenjem prethodno navedenih iznosa omjerom razdoblja od 10 godina i stvarnog trajanja jamstva; Za jamstva kraća od 5 godina maksimalni iznos jednak je onom za jamstva u trajanju od 5 godina. Jamstvo ne smije premašiti 80 % temeljnog zajma;
- c. bespovratnih sredstava, uključujući vlasnička i kvazivlasnička ulaganja, ili smanjenja kamatnih stopa i jamstvene premije čiji iznos bruto ekvivalenta potpore ne premašuje 0,4 milijuna EUR, ili 0,8 milijuna EUR za poduzeća s poslovnim nastanom u potpomognutim regijama koja ispunjavaju uvjete članka 107. stavka 3. točke (a) Ugovora.

(4) Korisnik može primiti potporu putem kombinacije instrumenata potpore navedenih u stavku 3. točkama (a) do (c) ovog članka, pod uvjetom da se za određivanje preostalog udjela maksimalnog iznosa potpore dozvoljenog za ostale instrumente koji su sastavni dio tog kombiniranog instrumenta uzima u obzir udio iznosa dodijeljenog putem jednog instrumenta potpore, izračunan na temelju maksimalnog iznosa potpore dozvoljenog za taj kombinirani instrument.

(5) Za mala inovativna poduzeća maksimalni iznosi utvrđeni u stavku 3. mogu se udvostručiti.

V. POTPORE ZA ISTRAŽIVANJE, RAZVOJ I INOVACIJE

Potpore za projekte istraživanja i razvoja

Članak 23.

- (1) Potpore za projekte istraživanja i razvoja, uključujući i projekte koji su dobili oznaku kvalitete 'pečat izvrsnosti' u okviru programa Obzor 2020. spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u Dijelu I. ovog Programa. Potpomognuti dio projekta istraživanja i razvoja u potpunosti je obuhvaćen jednom ili više sljedećih kategorija:
 - a. temeljno istraživanje;
 - b. primijenjeno istraživanje;
 - c. eksperimentalni razvoj;
 - d. studije izvedivosti.
- (2) Opravdani troškovi, raspoređeni u posebnu kategoriju istraživanja i razvoja, su sljedeći:
 - a. troškovi osoblja (istraživači, tehničari i ostalo pomoćno osoblje zaposleno na istraživačkom projektu);
 - b. troškovi instrumenata, opreme, zgrada i zemljišta, u opsegu i u razdoblju u kojem se koriste za projekt; ukoliko instrumenti, oprema, zgrade i zemljišta nisu upotrijebljeni u svom cjelokupnom vijeku za potrebe projekta, opravdanim troškovima će se smatrati samo troškovi amortizacije koja odgovara vremenu trajanja projekta računato po principu generalno prihvaćenih računovodstvenih standarda; kod zemljišta troškovi komercijalnog transfera ili stvarno nastali kapitalni troškovi smatraju se opravdani;
 - c. troškovi ugovorenog istraživanja (contractual research), znanje i patenti koji su kupljeni ili licencirani od vanjskih izvora na neovisnoj osnovi kao i troškovi konzultantskih usluga i usporedivih usluga koje se koriste isključivo za projekt;
 - d. dodatni režijski troškovi i ostali izdaci poslovanja, uključujući troškove materijala, potrošne robe i sličnih proizvoda, nastali izravno kao posljedica projekta.
- (3) Opravdani troškovi za studije izvedivosti su troškovi studije.
- (4) Intenzitet potpore za svakog korisnika ne premašuje:
 - a. 100 % opravdanih troškova za temeljna istraživanja;
 - b. 50 % opravdanih troškova za primijenjena istraživanja;
 - c. 25 % opravdanih troškova za eksperimentalni Razvoj;
 - d. 50 % opravdanih troškova za studije izvedivosti.
- (5) Intenziteti potpore za primijenjena istraživanja i eksperimentalni razvoj mogu se povećati do maksimalnog intenziteta potpore od 80 % opravdanih troškova kako slijedi:
 - a. za 10 postotnih bodova za srednja poduzeća i 20 postotnih bodova za mala poduzeća;
 - b. za 15 postotnih bodova u sljedećim slučajevima:
 - i. projekt uključuje stvarnu suradnju i projekt uključuje najmanje jedan MSP ili se provodi u najmanje dvije države članice, a niti jedan poduzetnik ne snosi sam više od 70 % opravdanih troškova, ili je uključena najmanje jedna organizacija za istraživanje i širenje znanja, koja sama ili zajedno s drugim takvim organizacijama snosi najmanje 10 % opravdanih troškova i ima pravo na objavljivanje vlastitih rezultata istraživanja; ili
 - ii. rezultati projekta priopćuju se širokom krugu na konferencijama, objavom, u repozitorijima s javnim pristupom, ili besplatnim računalnim programima i računalnim programima s otvorenim kodom.
- (6) Intenziteti potpora za studije izvedivosti mogu se uvećati za 10% za srednja poduzeća i 20% za mala poduzeća.

Potpore za inovacije za MSP-e**Članak 24.**

- (1) HBOR odobrava potpore za inovacije za MSP-e ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u Uvodnim odredbama ovog Programa.
- (2) Sljedeći se troškovi smatraju opravdanim troškovima:
 - a. troškovi dobivanja, potvrđivanja i obrane patenata i ostale nematerijalne imovine;
 - b. troškovi upućivanja visokokvalificiranog osoblja iz organizacije za istraživanje i širenje znanja ili velikog poduzetnika na rad na djelatnostima istraživanja, razvoja i inovacije na novootvorenom radnom mjestu u okviru korisnika, pod uvjetom da se time ne zamjenjuje ostalo osoblje;
 - c. troškovi savjetodavnih i pomoćnih usluga za inovacije;
- (3) Intenzitet potpore ne smije premašiti 50 % opravdanih troškova.
- (4) U posebnom slučaju potpore za inovacijsko savjetovanje i usluge podrške, intenzitet potpore može se uvećati za 100% opravdanih troškova pod uvjetom da ukupan iznos inovacijskog savjetovanja i usluga podrške ne prelazi 200.000 EUR po poduzetniku unutar bilo kojeg trogodišnjeg razdoblja.

VI. POTPORE ZA ZAŠTITU OKOLIŠA**Potpore za ulaganja kojima se poduzetnicima omogućuje da premaše norme Unije za zaštitu okoliša ili povećaju razinu zaštite okoliša u nedostatku norma Unije****Članak 25.**

- (1) HBOR dodjeljuje potpore za ulaganja kojima se poduzetnicima omogućuje da premaše norme Unije za zaštitu okoliša ili povećaju razinu zaštite okoliša u nedostatku norma Unije ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u Uvodnim odredbama ovog Programa.
- (2) Ulaganje mora ispunjavati jedan od sljedećih uvjeta:
 - a. njime se korisniku omogućuje da poveća razinu zaštite okoliša koja proizlazi iz njegovih djelatnosti premašivanjem primjenjivih norma Unije, bez obzira na eventualno postojanje obveznih nacionalnih norma strožih od norma Unije;
 - b. njime se korisniku omogućuje da poveća razinu zaštite okoliša koja proizlazi iz njegovih djelatnosti u nedostatku norma Unije.
- (3) Potpore se ne smiju dodijeliti ako je cilj ulaganja osigurati da se poduzetnici pridržavaju norma Unije koje su već donesene, ali još nisu na snazi.
- (4) Odstupajući od stavka 3., potpore se mogu dodijeliti za:
 - a. nabavu novih transportnih vozila za cestovni promet, željeznički promet, promet unutarnjim plovnim putovima i pomorski promet u skladu s prihvaćenim normama Unije, pod uvjetom da se nabava provede prije nego što te norme stupe na snagu i da se, nakon što postanu obvezne, ne primjenjuju na vozila kupljena prije tog datuma;
 - b. prilagodbu već postojećih transportnih vozila za cestovni promet, željeznički promet, promet unutarnjim plovnim putovima i pomorski promet, pod uvjetom da norme Unije još nisu stupile na snagu na dan stavljanja u rad tih vozila i da se, nakon što postanu obvezne, ne primjenjuju retroaktivno na ta vozila.
- (5) Opravdani troškovi su troškovi ulaganja neophodni za premašivanje primjenjivih norma Unije. Troškovi koji nisu izravno povezani s postizanjem više razine zaštite okoliša nisu opravdani. Posebno, opravdani troškovi su sljedeći:
 - a. ako se trošak ulaganja u zaštitu okoliša može utvrditi kao zasebno ulaganje u ukupnom trošku ulaganja, taj trošak povezan sa zaštitom okoliša predstavlja opravdane troškove;

- b. u svim ostalim slučajevima troškovi ulaganja u zaštitu okoliša utvrđuju se u odnosu na slično ulaganje koje nije u tolikoj mjeri usmjereno na zaštitu okoliša, a koje bi se vjerodostojno moglo provesti bez potpore. Dobivena razlika odgovara troškovima povezanim sa zaštitom okoliša i predstavlja opravdane troškove.
- (6) Intenzitet potpore ne premašuje 40 % opravdanih troškova.
- (7) Intenzitet potpore može se povećati za 10 postotnih bodova za potpore koje se dodjeljuju srednjim poduzetnicima i za 20 postotnih bodova za potpore koje se dodjeljuju malim poduzetnicima.
- (8) Intenzitet potpore može se povećati za 15 postotnih bodova za ulaganja koja se nalaze u potpomognutim područjima koja ispunjavaju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (a) Ugovora.

Potpore za ulaganja za ranu prilagodbu budućim normama Unije

Članak 26.

- (1) HBOR dodjeljuje poduzetnicima potpore koje omogućuju poštovanje novih norma Unije kojima se podiže razina zaštite okoliša, ali još nisu stupile na snagu ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i Uvodnim odredbama ovog Programa.
- (2) Norme Unije moraju već biti usvojene i ulaganje se ima dovršiti najmanje jednu godinu prije stupanja na snagu dotične norme.
- (3) Opravdani troškovi su dodatni troškovi ulaganja neophodni za premašivanje primjenjivih norma Unije. Posebno, opravdani troškovi su sljedeći:
- ako se trošak ulaganja u zaštitu okoliša može utvrditi kao zasebno ulaganje u ukupnom trošku ulaganja, taj trošak povezan sa zaštitom okoliša predstavlja opravdane troškove;
 - u svim ostalim slučajevima troškovi ulaganja u zaštitu okoliša utvrđuju se u odnosu na slično ulaganje koje nije u tolikoj mjeri usmjereno na zaštitu okoliša, a koje bi se vjerodostojno moglo provesti bez potpore. Dobivena razlika odgovara troškovima povezanim sa zaštitom okoliša i predstavlja opravdane troškove.
- (4) Intenzitet potpore ne smije premašiti:
- 20 % opravdanih troškova za male poduzetnike i 15 % opravdanih troškova za srednje poduzetnike i 10 % opravdanih troškova za velike poduzetnike ako se potpora provede i finalizira više od tri godine prije dana stupanja norme Unije na snagu;
 - 15 % opravdanih troškova za male poduzetnike i 10 % opravdanih troškova za srednje poduzetnike i 5 % opravdanih troškova za velike poduzetnike] ako se potpora provede i finalizira između jedne godine i tri godine prije dana stupanja norme Unije na snagu.
- (5) Intenzitet potpore može se povećati za 15 postotnih bodova za ulaganja koja se nalaze u potpomognutim područjima koja ispunjavaju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (a) Ugovora.

Potpore za ulaganja u mjere štednje energije (energy efficiency – energetska učinkovitost)

Članak 27.

- (1) HBOR dodjeljuje poduzetnicima potpore za energetska učinkovitost ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i Uvodnim odredbama ovog Programa.
- (2) Potpore se ne smiju dodijeliti ako je cilj poboljšanja osigurati da se poduzetnici pridržavaju norma Unije koje su već donesene, iako još nisu na snazi.
- (3) Opravdani troškovi su troškovi ulaganja neophodni za postizanje više razine štednje energije (energetske učinkovitosti). Troškovi koji nisu izravno povezani s postizanjem više razine štednje energije (energetske učinkovitosti) nisu opravdani. Posebno, opravdani troškovi su sljedeći:

- a. ako se trošak ulaganja u štednju energije (energetsku učinkovitost) može utvrditi kao zasebno ulaganje u ukupnom trošku ulaganja, taj trošak povezan sa štednjom energije (energetskom učinkovitošću) predstavlja opravdane troškove;
 - b. u svim ostalim slučajevima troškovi ulaganja u štednju energije (energetsku učinkovitost) utvrđuju se u odnosu na slično ulaganje koje nije u tolikoj mjeri usmjereno na štednju energije (energetsku učinkovitost), a koje bi se vjerodostojno moglo provesti bez potpore; dobivena razlika odgovara troškovima povezanim sa štednjom energije i predstavlja opravdane troškove.
- (4) Intenzitet potpore ne smije premašiti 30 % opravdanih troškova.
 - (5) Intenzitet potpore može se povećati za 20 postotnih bodova za potpore koje se dodjeljuju malim poduzetnicima i za 10 postotnih bodova za potpore koje se dodjeljuju srednjim poduzetnicima.
 - (6) Intenzitet potpore može se povećati za 15 postotnih bodova za ulaganja koja se nalaze u potpomognutim područjima koja ispunjavaju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (a) Ugovora.

Potpore za ulaganja u energetsku učinkovitost građevina

Članak 28.

- (1) HBOR dodjeljuje poduzetnicima potpore za ulaganja u energetsku učinkovitost građevina ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i Uvodnim odredbama ovog Programa.
- (2) Prihvatljivi projekti za dodjelu potpora u skladu s ovim člankom su projekti energetske učinkovitosti koji se odnose na građevine.
- (3) Opravdani troškovi su ukupni troškovi projekta energetske učinkovitosti građevina.
- (4) Potpore se mogu dodijeliti u obliku jamstva ili zajma uz subvencioniranu kamatnu stopu, HBOR-u kao financijskom posredniku koji će je u cijelosti prenijeti krajnjim korisnicima, odnosno vlasnicima građevine ili stanarima. Potpora dodijeljena za projekt energetske učinkovitosti može biti u obliku zajma ili jamstva.
- (5) Nominalna vrijednost zajma, na razini projekta, ne smije premašivati 10 milijuna EUR na razini krajnjih korisnika.
- (6) Vlasnici građevine otplaćuju iznos koji odgovara najmanje nominalnoj vrijednosti zajma.
- (7) Potporama za energetsku učinkovitost potiče se dodatno ulaganje privatnih ulagača od najmanje 30% ukupnog financiranja omogućenog projektu energetske učinkovitosti. Ako potporu omogućuje fond za energetsku učinkovitost, poticanje privatnog ulaganja može se učiniti na razini fonda za energetsku učinkovitost i/ili na razini projekata energetske učinkovitosti radi postizanja ukupnog iznosa od najmanje 30 % ukupnog financiranja omogućenog projektu energetske učinkovitosti.
- (8) Financijskim posrednicima i fondovima za energetsku učinkovitost upravlja se na tržišnoj osnovi i njima se osigurava donošenje odluka o financiranju usmjerenih na stjecanje dobiti. Smatra se da je prethodni uvjet ispunjen ako financijski posrednik i, ovisno o slučaju, upravitelj fonda za energetsku učinkovitost, ispunjavaju sljedeće uvjete:
 - a. imaju zakonsku ili ugovornu obvezu djelovati s pažnjom profesionalnog upravitelja u dobroj vjeri i izbjegavajući sukob interesa; primjenjuju se najbolja praksa i regulatorni nadzor;
 - b. njihova naknada u skladu je s tržišnom praksom. Taj uvjet smatra se ispunjenim ako je upravitelj izabran u otvorenom, transparentnom i nediskriminirajućem konkurentnom natječaju, na temelju objektivnih kriterija povezanih s iskustvom, stručnošću i operativnim i financijskim sposobnostima;
 - c. primaju naknadu koja je povezana s rezultatima ili sudjeluje u rizicima ulaganja su-
ulaganjem vlastitih sredstava kako bi se osiguralo da se njihovi interesi trajno poklapaju s interesima javnog ulagača;

- d. utvrđuju strategiju, kriterije i predloženi vremenski raspored ulaganja u projekte energetske učinkovitosti, pri čemu uspostavljaju financijsku održivost ex ante i očekivani učinak na energetske učinkovitost;
- e. postoji jasna i ostvariva izlazna strategija za fond za energetske učinkovitost ili za javne fondove koji su uloženi u fond za energetske učinkovitost, čime se tržištu omogućuje financiranje projekata energetske učinkovitosti kada je tržište na to spremno.
- Potpore za poboljšanja energetske učinkovitosti kojima se osigurava da korisnik poštuje norme Unije koje su već donesene ne mogu se odobriti.

Potpore za ulaganja u visokoučinkovitu kogeneraciju
Članak 29.

- (1) HBOR dodjeljuje poduzetnicima potpore za ulaganja u visokoučinkovitu kogeneraciju ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i Uvodnim odredbama ovog Programa.
- (2) Potpore za ulaganja dodjeljuju se isključivo za novougrađene ili obnovljene kapacitete.
- (3) Nova jedinica za kogeneraciju u cjelini osigurava uštedu primarne energije u odnosu na odvojenu proizvodnju kako je predviđeno Direktivom 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25.10.2012. godine o energetske učinkovitosti, kojom se dopunjuje Direktiva 2009/125/EC i 2010/30/EU i kojom se stavlja izvan snage Direktiva 2004/8/EC i 2006/32/EC (SL L 315, 14.11.2012.). Unapređenje postojećeg postrojenja za kogeneraciju ili pretvaranje postojećeg postrojenja za proizvodnju energije u postrojenje za kogeneraciju osigurava uštedu primarne energije u usporedbi s izvornim stanjem.
- (4) Opravdani troškovi su dodatni troškovi ulaganja za opremu potrebnu kako bi postrojenje funkcioniralo kao postrojenje za visokoučinkovitu kogeneraciju u usporedbi s konvencionalnom strujom ili uređajima za grijanje istog kapaciteta ili dodatni troškovi ulaganja kako bi se unaprijedilo do veće učinkovitosti ako postojeće postrojenje već udovoljava pragu visoke učinkovitosti.
- (5) Intenzitet potpore ne premašuje 45% opravdanih troškova. Intenzitet potpore može se povećati za 20 postotnih bodova za potpore koje se dodjeljuju malim poduzetnicima i za 10 postotnih bodova za potpore koje se dodjeljuju srednjim poduzetnicima.
- (6) Intenzitet potpore može se povećati za 15 postotnih bodova za ulaganja koja se nalaze u potpomognutim područjima koja ispunjavaju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (a) Ugovora.

Potpore za ulaganja u promicanje energije iz obnovljivih izvora energije
Članak 30.

- (1) HBOR dodjeljuje poduzetnicima potpore za ulaganja u promicanje energije iz obnovljivih izvora energije ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i Uvodnim odredbama ovog Programa.
- (2) Potpore za ulaganja u proizvodnju biogoriva dodjeljuju se samo do udjela do kojeg se predmetno ulaganje koristi za proizvodnju održivih biogoriva različitih od biogoriva baziranih na hrani. U svakom slučaju, potpora za pretvaranje postojećih biogoriva baziranih na hrani u prilagođena biljna biogoriva može se odobriti, ukoliko će se proizvodnja biogoriva baziranih na hrani smanjivati u odnosu na potrošnju novog kapaciteta.
- (3) Potpore se ne mogu dodijeliti za biogoriva za koja postoji obveza dobavljanja ili miješanja.
- (4) Potpore se ne mogu dodijeliti za instalacije na vodeni pogon koje nisu usklađene s Direktivom 2000/60/EC Europskog parlamenta.
- (5) Potpore za ulaganja dodjeljuju se isključivo novim postrojenjima. Ne može se dodijeliti ili isplatiti potpora nakon što je postrojenje započelo s radom i potpora mora biti neovisna o rezultatu.
- (6) Opravdani troškovi su dodatni troškovi ulaganja neophodni za promicanje energije iz obnovljivih izvora energije. Oni trebaju biti određeni na sljedeći način:
 - a. ako se trošak ulaganja u proizvodnju energije iz obnovljivih izvora energije može utvrditi kao zasebno ulaganje u ukupnom trošku ulaganja, kao npr. unaprijed određena dodatna

komponenta postojećeg postrojenja, ovi troškovi vezani za obnovljivu energiju predstavljaju opravdane troškove;

- b. ukoliko se troškovi ulaganja u proizvodnju energije iz obnovljivih izvora mogu utvrditi pozivanjem na sličnu investiciju, ali koja je u većoj mjeri štetna za okoliš, a koja bi se mogla vjerodostojno izvesti bez potpore, razlika između troškova obiju investicija predstavljaju troškove povezane sa zaštitom okoliša i smatraju se opravdanim troškovima;
- c. za određene male instalacije kod kojih se ne može utvrditi investicija u većoj mjeri štetna za okoliš budući da ne postoje biljke određene veličine, ukupni troškovi za postizanje više razine zaštite okoliša smatraju se opravdanim troškovima.

Troškovi koji nisu izravno povezani s postizanjem više razine zaštite okoliša neće se smatrati opravdanim troškovima.

- (7) Intenzitet potpore ne smije prelaziti:
 - a. 45% opravdanih troškova ukoliko su opravdani troškovi izračunati na način naveden u st. 6.a) ili 6.b);
 - b. 30% opravdanih troškova ukoliko su opravdani troškovi izračunati na način naveden u st.6.c).
- (8) Intenzitet potpore može se povećati za 20 postotnih bodova za potpore koje se dodjeljuju malim poduzetnicima i za 10 postotnih bodova za potpore koje se dodjeljuju srednjim poduzetnicima.
- (9) Intenzitet potpore može se povećati za 15 postotnih bodova za ulaganja koja se nalaze u potpomognutim područjima koja ispunjavaju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (a) Ugovora.

VII. POTPORE ZA NAKNADU ŠTETE PROUZROČENE ODREĐENIM PRIRODNIM KATASTROFAMA

Članak 31.

- (1) HBOR dodjeljuje potpore za naknadu štete uzrokovane potresima, snježnim lavinama, odronima tla, poplavama, tornadima, uraganima, erupcijama vulkana i šumskim požarima prirodnog uzroka ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i Uvodnim odredbama ovog Programa.
- (2) Potpore se dodjeljuju uz sljedeće uvjete:
 - a. nadležna tijela javne uprave Republike Hrvatske formalno su priznala prirodu događaja kao prirodnu katastrofu; i
 - b. postoji izravna uzročna veza između štete uzrokovane prirodnom katastrofom i štete koju je pretrpio poduzetnik.
- (3) HBOR će državnu potporu koja se odnosi na određenu prirodnu katastrofu dodijeliti u roku od četiri godine od nastanka događaja.
- (4) Opravdani troškovi su šteta nastala kao izravna posljedica prirodne katastrofe, prema procjeni neovisnog stručnjaka kojeg je priznalo nadležno nacionalno tijelo uprave ili osiguravajuće društvo. Navedena šteta može obuhvaćati materijalnu štetu na imovini (npr. zgrade, oprema, strojevi, zalihe) i gubitak prihoda zbog potpune ili djelomične obustave djelatnosti u razdoblju koje ne premašuje šest mjeseci od nastanka katastrofe. Izračun materijalne štete temelji se na troškovima popravka ili ekonomskoj vrijednosti pogođene imovine prije katastrofe (npr. knjigovodstvena vrijednost). Gubitak prihoda izračunava se na temelju financijskih pokazatelja poduzetnika (dobit prije kamata i poreza (EBIT), amortizacije i troškova radne snage, isključivo povezano s poslovnom jedinicom pogođenom prirodnom katastrofom) usporedbom financijskih podataka za razdoblje od 6 mjeseci nakon nastanka nepogode s prosjekom od tri godine izabrane tijekom petogodišnjeg razdoblja koje prethodi nastupu nepogode (isključujući

dvije godine u kojima su ostvareni najbolji i najgori financijski rezultati) i izračunati za isto šestomjesečno razdoblje godine. Šteta se izračunava na razini pojedinačnog korisnika.

- (5) Potpore i ostala plaćanja primljena radi naknade štete, uključujući plaćanja na temelju polica osiguranja, ne smiju premašiti 100 % opravdanih troškova.

VIII. POTPORE ZA LOKALNU INFRASTRUKTURU

Investicijske potpore za lokalnu infrastrukturu

Članak 32.

- (1) HBOR dodjeljuje investicijske potpore za izgradnju ili unapređenje lokalne infrastrukture koja se odnosi na infrastrukturu koja na lokalnoj razini doprinosi poboljšanju poslovnog i potrošačkog okruženja i modernizaciji i razvitku industrijske baze ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i Uvodnim odredbama ovog Programa.
- (2) Ovaj članak se ne odnosi na potpore infrastrukturi koja je pokrivena ostalim dijelovima ovog Programa, osim dijelom koji se odnosi na regionalne potpore. Ovaj članak se ne primjenjuje na infrastrukturu zračnih luka ili infrastrukturu luka.
- (3) Infrastruktura mora se učiniti dostupnom zainteresiranim korisnicima na temelju otvorenog, transparentnog i ne-diskriminirajućeg postupka. Cijena koja se naplaćuje za korištenje ili prodaju infrastrukture odgovarat će tržišnim cijenama.
- (4) Bilo kakva koncesija ili drugi instrument trećim osobama kojima se povjerava upravljanje infrastrukturom dodijelit će se temeljem otvorenog, transparentnog i ne-diskriminirajućeg postupka, uz pridržavanje pravila javne nabave.
- (5) Prihvatljivi troškovi su troškovi ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu.
- (6) Iznos potpore neće premašiti razliku između prihvatljivih troškova i operativne dobiti ulaganja. Operativna dobit odbit će se od prihvatljivih ex-ante troškova, na temelju razumnih projekcija, ili temeljem mehanizma povrata (claw-back mechanism).
- (7) Namjenska infrastruktura nije izuzeta ovim člankom.

IX. POTPORE ZA REGIONALNE ZRAČNE LUKE

Potpore za regionalne zračne luke

Članak 33.

- (1) Potpore za ulaganje u zračnu luku spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u stavcima 3. do 14. ovog članka i u Dijelu I. Programa.
- (2) Operativne potpore zračnoj luci spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u stavcima 3., 4., 10. te stavcima 15. do 18. ovog članka i u Dijelu I. Programa.
- (3) Zračna luka otvorena je svim potencijalnim korisnicima. U slučaju fizičkog ograničenja kapaciteta, dodjela se provodi na temelju prikladnih, objektivnih, transparentnih i nediskriminacijskih kriterija.
- (4) Potpore se ne dodjeljuju za premještanje postojećih zračnih luka ili za stvaranje nove putničke zračne luke, uključujući pretvorbu postojećeg uzletišta u putničku zračnu luku.
- (5) Predmetna ulaganja ne premašuju ono što je potrebno za srednjoročni očekivani promet na temelju razumnih predviđanja prometa.
- (6) Potpore za ulaganje ne dodjeljuju se zračnoj luci smještenoj unutar 100 kilometara ili 60 minuta putovanja automobilom, autobusom, vlakom ili brzim vlakom od postojeće zračne luke

- s koje se obavlja redoviti zračni prijevoz u smislu članka 2. stavka 16. Uredbe (EZ) br. 1008/2008.
- (7) Stavci 5. i 6. ne primjenjuju se na zračne luke s prosječnim godišnjim putničkim prometom do 200 000 putnika tijekom dvije financijske godine koje prethode godini u kojoj je potpora dodijeljena ako se ne očekuje da zbog potpore za ulaganje prosječni godišnji putnički promet prijeđe 200 000 putnika tijekom dvije financijske godine nakon dodjele potpore. Potpore za ulaganje dodijeljene takvim zračnim lukama moraju biti u skladu sa stavkom 11. ili sa stavcima 13. i 14.
 - (8) Stavak 6. ne primjenjuje se u slučaju da se potpora za ulaganje dodjeljuje zračnoj luci smještenoj unutar 100 kilometara od postojeće zračne luke na kojoj se obavlja redoviti zračni prijevoz u smislu članka 2. stavka 16. Uredbe (EZ) br. 1008/2008, pod uvjetom da put od svake od tih postojećih zračnih luka i zračne luke koja prima potporu nužno uključuje ukupno vrijeme putovanja pomorskim prijevozom od najmanje 90 minuta ili zračni prijevoz.
 - (9) Potpore za ulaganje ne dodjeljuju se zračnim lukama s prosječnim godišnjim prometom od više od tri milijuna putnika tijekom dvije financijske godine koje prethode godini u kojoj je potpora dodijeljena. Ne očekuje se da zbog potpore za ulaganje prosječni godišnji promet zračne luke prijeđe tri milijuna putnika u dvjema financijskim godinama nakon dodjele potpore.
 - (10) Potpore se ne dodjeljuju zračnim lukama s prosječnim godišnjim teretnim prometom iznad 200 000 tona tijekom dvije financijske godine koje prethode godini u kojoj je potpora dodijeljena. Ne očekuje se da zbog potpore prosječni godišnji promet zračne luke prijeđe tri milijuna putnika u dvjema financijskim godinama nakon dodjele potpore.
 - (11) Iznos potpore za ulaganje ne premašuje razliku između prihvatljivih troškova i operativne dobiti ulaganja. Operativna dobit oduzima se od prihvatljivih troškova ex ante na temelju razumnih predviđanja ili mehanizmom povrata sredstava.
 - (12) Prihvatljivim troškovima smatraju se troškovi povezani s ulaganjima u infrastrukturu zračne luke, uključujući troškove planiranja.
 - (13) Iznos potpore za ulaganje ne smije premašiti:
 - (a) 50 % prihvatljivih troškova zračnih luka s prosječnim godišnjim putničkim prometom od jedan do tri milijuna putnika tijekom dvije financijske godine koje prethode godini u kojoj je potpora dodijeljena;
 - (b) 75 % prihvatljivih troškova za zračne luke s prosječnim godišnjim putničkim prometom od najviše milijun putnika tijekom dvije financijske godine koje prethode godini u kojoj je potpora dodijeljena.
 - (14) Maksimalni intenzitet potpore iz stavka 13. može se povećati za 20 postotnih bodova za zračne luke u udaljenim regijama.
 - (15) Operativne potpore se ne dodjeljuju zračnim lukama s prosječnim godišnjim prometom većim od 200 000 putnika tijekom dvije financijske godine koje prethode godini u kojoj je potpora dodijeljena.
 - (16) Iznos operativne potpore ne premašuje ono što je nužno za pokriće operativnih gubitaka i opravdane dobiti tijekom odgovarajućeg razdoblja. Potpora se dodjeljuje u obliku periodičnih obroka utvrđenih ex ante, koji se tijekom razdoblja za koje se dodjeljuje potpora ne smiju povećavati ili u obliku iznosa definiranih ex post na temelju uočenih operativnih gubitaka.
 - (17) Operativna potpora ne smije biti isplaćena ni za jednu kalendarsku godinu tijekom koje je godišnji putnički promet zračne luke veći od 200 000 putnika.
 - (18) Dodjeljivanje operativnih potpora ne smije se uvjetovati sklapanjem ugovora s određenim zračnim prijevoznicima o naknadama zračne luke, marketinškim plaćanjima ili drugim financijskim aspektima poslovanja zračnih prijevoznika u toj zračnoj luci.

X. POTPORE ZA LUKE

Potpore za pomorske luke

Članak 34.

- (1) Potpore za pomorske luke spojive su s unutarnjim tržištem u smislu čl.107. st.3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz čl.108. st.3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u Dijelu I ovog Programa.
- (2) Prihvatljivim troškovima, uključujući troškove planiranja, smatraju se troškovi:
 - a. ulaganja za gradnju, zamjenu ili nadogradnju infrastrukture pomorskih luka;
 - b. ulaganja u gradnju, zamjenu ili nadogradnju pristupne infrastrukture;
 - c. jaružanje.
- (3) Troškovi koji se odnose na djelatnosti koje nemaju veze s prijevozom, uključujući pogone industrijske proizvodnje aktivne u luci, urede ili prodavaonice, kao i nadgrađa, nisu prihvatljivi troškovi.
- (4) Iznos potpore ne premašuje razliku između prihvatljivih troškova i operativne dobiti ulaganja ili jaružanja. Operativna dobit oduzima se od prihvatljivih troškova ex ante na temelju razumnih predviđanja ili mehanizmom povrata sredstava.
- (5) Intenzitet potpore po ulaganju iz stavka 2. točke (a) ne smije prijeći:
 - a. 100 % prihvatljivih troškova ako su prihvatljivi troškovi do 20 milijuna EUR;
 - b. 80 % prihvatljivih troškova ako su prihvatljivi troškovi iznad 20 milijuna EUR i do 50 milijuna EUR;
 - c. 60 % prihvatljivih troškova ako su ukupni prihvatljivi troškovi projekta iznad 50 milijuna EUR i do iznosa utvrđenog u čl.3. st.1.(n).Intenzitet potpore ne smije prijeći 100 % prihvatljivih troškova za ulaganje određenih u st.2. toč. (b) i st. 2. toč. (c) do iznosa utvrđenog u čl.3. st.1. toč. (o).
- (6) Intenzitet potpora iz st.5., prvog podstavka, točaka (b) i (c) može se povećati za 10 postotnih bodova za ulaganje koje se nalazi u potpomognutim područjima koja ispunjavaju uvjete iz članka 107. st.3. toč. (a) Ugovora i za 5 postotnih bodova za ulaganje koje se nalazi u potpomognutim područjima koja ispunjavaju uvjete iz čl. 107. st.3. toč. (c) Ugovora.
- (7) Bilo kakva koncesija ili drugo odobravanje trećoj strani izgradnje, nadogradnje, upravljanja ili najma lučke infrastrukture s potporom dodjeljuje se na konkurentnoj, transparentnoj, nediskriminirajućoj i bezuvjetnoj osnovi.
- (8) Lučka infrastruktura s potporom stavlja se na raspolaganje zainteresiranim korisnicima na jednakoj i nediskriminirajućoj osnovi po tržišnim uvjetima.
- (9) Za potpore koje ne premašuju 5 milijuna EUR, najveći iznos potpore može se odrediti na 80% prihvatljivih troškova, kao alternativu primjene metode iz stavaka 4., 5. i 6.

Potpore za luke unutarnjih plovnih putova

Članak 35.

- (1) Potpore za luke unutarnjih plovnih putova spojive su s unutarnjim tržištem u smislu čl.107. st.3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz čl.108. st.3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u Dijelu I ovog Programa.
- (2) Prihvatljivim troškovima, uključujući troškove planiranja, smatraju se troškovi:
 - a. ulaganja za gradnju, zamjenu ili nadogradnju infrastrukture pomorskih luka;
 - b. ulaganja u gradnju, zamjenu ili nadogradnju pristupne infrastrukture, uključujući;
 - c. jaružanje.
- (3) Troškovi ulaganja koji se odnose na djelatnosti koje nemaju veze s prijevozom, uključujući pogone industrijske proizvodnje aktivne u luci, urede ili prodavaonice, kao i lučka nadgrađa, nisu prihvatljivi troškovi.

- (4) Iznos potpore ne premašuje razliku između prihvatljivih troškova i operativne dobiti ulaganja ili jaružanja. Operativna dobit oduzima se od prihvatljivih troškova *ex ante* na temelju razumnih predviđanja ili mehanizmom povrata sredstava.
- (5) Maksimalni intenzitet potpore ne smije prijeći 100 % prihvatljivih troškova do iznosa utvrđenog čl.3. st. 1. toč. o).
- (6) Bilo kakva koncesija ili drugo odobravanje trećoj strani izgradnje, nadogradnje, upravljanja ili najma lučke infrastrukture s potporom dodjeljuje se na konkurentnoj, transparentnoj, nediskriminirajućoj i bezuvjetnoj osnovi.
- (7) Lučka infrastruktura s potporom stavlja se na raspolaganje zainteresiranim korisnicima na jednakoj i nediskriminirajućoj osnovi po tržišnim uvjetima.
- (8) Za potpore koje ne premašuju 2 milijuna EUR najveći iznos potpore može se odrediti na 80 % prihvatljivih troškova, kao alternativu primjene metode iz stavaka 4. i 5.

XI. DRŽAVNA POTPORA SADRŽANA U KAMATNOJ STOPI HBOR-a

Način kreditiranja, vrsta kamatne stope

Članak 36.

- (1) Kredite, odnosno plasmane, HBOR odobrava putem banaka ili izravno:
 - a. uz opću kamatnu stopu - utvrđuje se najmanje u visini referentne kamatne stope i ovisno o HBOR-ovim izvorima financiranja i kretanjima na financijskom tržištu te o mjerama upravljanja aktivom i pasivom u cilju zaštite kapitala (dalje: opća kamatna stopa), ili uz
 - b. poticajnu kamatnu stopu - uz efektivnu kamatnu stopu nižu od referentne kamatne stope (u tekstu: poticajna kamatna stopa).
- (2) Pravila HBOR-a o određivanju referentnih i diskontnih stopa određena su sukladno važećim pravilima Europske komisije, odnosno Priopćenju Komisije o reviziji načina određivanja referentnih i diskontnih stopa (SL C 14,19.01.2008.) sa svim naknadnim izmjenama i dopunama.
- (3) Sukladno internim aktima HBOR-a, HBOR za svoje plasmane ugovara fiksne kamatne stope ili promjenjive kamatne stope.

Svrha poticajnih kamatnih stopa

Članak 37.

Poticajne kamatne stope po HBOR-ovim plasmanima utvrđuju se sa ciljem razvoja hrvatskog gospodarstva, odnosno:

- a. poticanja nedovoljno razvijenih područja, odnosno područja s neuobičajeno niskim životnim standardom ili velikom nezaposlenosti utvrđena posebnim propisima;
- b. poticanja razvoja određenih djelatnosti (poglavito poljoprivreda i ribarstvo, turizam, prerađivačke djelatnosti) ili određenih gospodarskih područja;
- c. poticanja razvoja malih i srednjih poduzetnika;
- d. poticanja razvoja poduzetnika koji su dokazali uspješnost i kvalitetu u poslovanju uspješnom prodajom na domaćem i/ili inozemnom tržištu;
- e. otklanjanja izravnih i neizravnih ratnih šteta koji su pretrpjeli poduzetnici te šteta nastalih zbrinjavanjem prognanika i/ili izbjeglica;
- f. poticanje ulaganja u istraživanje i razvoj, poglavito ulaganja u inovacije;
- g. poticanje ulaganja kojima se zaštićuje okoliš, štedi energija te potiču ulaganja u obnovljive izvore energije;
- h. poticanje zapošljavanja i usavršavanja;

- i. poticanje razvoja infrastrukture;
- j. poticanja projekata koji se sufinanciraju iz fondova Europske unije.

Odobrovanje poticajne kamatne stope

Članak 38.

- (1) Poticajne kamatne stope po programima kreditiranja za korisnike kredita za investicijska ulaganja mogu biti niže od opće kamatne stope za slijedeće krajnje korisnike:
 - a. korisnike kredita koji su imali izravnu ili neizravnu ratnu štetu ili štetu nastalu zbrinjavanjem prognanika i/ili izbjeglica;
 - b. korisnike koji ulažu na nedovoljno razvijena područja, odnosno područja s neuobičajeno niskim životnim standardom ili velikom nezaposlenosti utvrđena posebnim propisima;
 - c. male i srednje poduzetnike, uključujući obrtnike i obiteljska poljoprivredna gospodarstva;
 - d. korisnike kredita koji ulažu u poljoprivredu i ribarstvo;
 - e. korisnike kredita koji ulažu u turističku djelatnost;
 - f. velike poduzetnike;
 - g. korisnike kredita koji ulažu u poduzetničke zone,
 - h. tržišno konkurentne korisnike kredita koji su dokazali uspješnost i kvalitetu u poslovanju uspješnom prodajom na domaćem i/ili inozemnom tržištu;
 - i. korisnike kredita koji ulažu u infrastrukturu;
 - j. korisnike kredita koji ulažu u projekte zaštite okoliša, energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije;
 - k. korisnike projekata koji se sufinanciraju iz fondova Europske unije.
- (2) Poticajne kamatne stope utvrđene po HBOR-ovim programima kreditiranja predstavljaju državnu potporu, odnosno državnu potporu čini razlika između referentne kamatne stope izračunate za pojedinog poduzetnika i efektivne kamatne stope u visini manjoj od referentne kamatne stope. Efektivna kamatna stopa utvrđuje se sukladno odredbama internih akata HBOR-a (važećeg Pravilnika o načinu i rokovima obračuna kamata HBOR-a ili drugog zamjenskog akta).
- (3) Referentna kamatna stopa za pojedinog korisnika utvrđuje se sukladno odredbama Pravilnika o utvrđivanju referentne i diskontne kamatne stope, a temelji se na uvećanju osnovne stope za maržu koja se utvrđuje ovisno o kreditnom rangi korisnika kredita i ponuđenim instrumentima osiguranja.
- (4) Prilikom utvrđivanja visine poticajne kamatne stope po svim programima kreditiranja mogu se kombinirati i zbrajati različite državne potpore dopuštene za određenu ciljnu skupinu i namjenu, a sve u skladu s važećim propisima o državnim potporama, pritom vodeći računa da pojedini poduzetnik nije već za iste prihvatljive opravdane troškove primio državnu potporu, kada bi se u takvom slučaju zbrojem već dodijeljenih državnih potpora premašio najviši dopušteni intenzitet potpore utvrđen važećim propisima o državnim potporama (zabrana kumulacije).
- (5) Izračun državne potpore obavlja se u skladu s važećim propisima o državnim potporama. Ista se utvrđuje svođenjem na sadašnju vrijednost iznosa razlike između visine referentne kamatne stope za pojedinog poduzetnika i odobrene efektivne kamatne stope, a sukladno važećoj diskontnoj stopi utvrđenoj sukladno Pravilniku o utvrđivanju referentne i diskontne kamatne stope.
- (6) Iznimno se mogu odobravati i poticajne kamatne stope koje će u konačnici rezultirati i potporama veće vrijednosti nego je to prethodno navedeno, odnosno u većem postotku od opravdanih troškova, u slučajevima utvrđenim propisima o državnim potporama.

XII. ZAVRŠNE ODREDBE

Praćenje

Članak 39.

- (1) Kako bi se Komisiji omogućilo praćenje potpora dodijeljenih temeljem ovog Programa koje se izuzimaju od obveze prijave, HBOR kao davatelj potpore vodi detaljnu evidenciju s informacijama i pratećom dokumentacijom potrebnima kako bi se utvrdilo da su ispunjeni svi uvjeti utvrđeni u Uredbi Komisije (EU) br. 651/2014 i Uredbi Komisije (EU) br. 2017/1084. Ta se evidencija čuva 10 godina od datuma dodjele jednokratne potpore ili posljednje potpore na temelju programa.
- (2) U slučaju programa potpore u okviru kojih se potpora dodjeljuje automatski na temelju poreznih prijava korisnika i ako se ne provodi ex ante kontrola ispunjenosti svih uvjeta spojivosti za svakog korisnika, države članice redovito provjeravaju, barem ex post i na temelju uzorka, jesu li ispunjeni svi uvjeti spojivosti i donose potrebne zaključke. Države članice vode detaljnu evidenciju kontrola najmanje 10 godina od datuma kontrola.
- (3) Od svake države članice Komisija može zatražiti sve informacije i prateću dokumentaciju koje Komisija smatra potrebnima za praćenje primjene Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 i Uredbe Komisije (EU) br. 2017/1084., uključujući informacije iz stavaka 1. i 2. Predmetna država članica dužna je Komisiji dostaviti tražene podatke i prateću dokumentaciju u roku od 20 radnih dana od primitka zahtjeva ili u dužem roku ako je tako utvrđeno u zahtjevu.

Čuvanje podataka

Članak 40.

- (1) Stručne službe HBOR-a čuvaju detaljne zapise o svakoj pojedinačnoj potpore odobrenoj sukladno ovom Pravilniku kao programu potpora usklađenom s Općom uredbom o skupnim izuzećima.
- (2) Takvi zapisi sadržavaju sve informacije i prateću dokumentaciju potrebne kako bi se odredilo jesu li ispunjeni uvjeti utvrđeni Pravilnikom, odnosno Općom uredbom o skupnim izuzećima, uključujući informacije o statusu svakog poduzetnika čije pravo na potporu ili na bonus ovisi o tome ima li status malog ili srednjeg poduzetnika, informacije o učinku potpore i informacije koje omogućavaju određivanje preciznog iznosa opravdanih troškova u svrhu primjene predmetne Uredbe.
- (3) Zapisi o pojedinačnim potporama odobrenim sukladno ovom Pravilniku kao programu potpora čuvaju se 10 godina od datuma odobrenja posljednje pojedinačne potpore temeljem istog.

Stupanje na snagu

Članak 41.

- (1) Ovaj Program stupa na snagu i počinje se primjenjivati od 01. srpnja 2014. godine.
- (2) Početkom primjene ovog Programa HBOR će prestati odobravati državne potpore sukladno Pravilniku o osnovnim uvjetima financiranja pojedinih ciljnih skupina za programsko razdoblje 2007-2013., iz veljače 2009. godine, s izmjenama i dopunama iz ožujka 2012. godine, a čija je produljena primjena odobrena do 31. prosinca 2014. godine, osim u dijelu koji se odnosi na regionalne državne potpore, gdje je primjena produljena do zaključno 30. lipnja 2014. godine.
- (3) Ovaj Program primjenjivati će se zaključno do 31. prosinca 2020. godine, kao dana prestanka važenja Opće uredbe o skupnim izuzećima, a valjanje će mu se automatski produljiti do nekog novoutvrđenog dana prestanka Opće uredbe o skupnim izuzećima utvrđenog eventualnim naknadnim izmjenama i dopunama Opće uredbe o skupnim izuzećima.
- (4) Na kraju razdoblja važenja Opće uredbe o skupnim izuzećima ovaj Program kao program dodjele potpora koji se izuzima na temelju predmetne opće uredbe o skupnim izuzećima ostaje izuzet tijekom prijelaznog razdoblja od šest mjeseci.

PRIVITAK I. PROGRAMU DODJELE DRŽAVNIH POTPORA HBOR-A – DEFINICIJE**ZNAČENJE POJMOVA (DEFINICIJE)**

A) Za potrebe primjene svih dijelova ovog Programa primjenjuju se sljedeće definicije:

- (1) „**potpora**” znači svaku mjeru koja ispunjava sve kriterije utvrđene u članku 107. stavku 1. Ugovora;
- (2) „**mali i srednji poduzetnici**” ili „**MSP-ovi**” znači poduzetnike koji ispunjavaju uvjete utvrđene u Prilogu I. Općoj uredbi o skupnim izuzećima, odnosno Privitku II ovom Programu;
- (3) „**prijevoz**” znači prijevoz putnika zrakom, morem, cestom, željeznicom ili unutarnjim plovnim putevima ili prijevoz tereta za najam ili naknadu;
- (4) „**troškovi prijevoza**” znači troškove prijevoza na ime najma ili naknade koju su korisnici stvarno platili po putovanju, a obuhvaćaju:
 - a. troškove tereta, troškove manipulacije i troškove privremenog skladištenja ako su ti troškovi povezani s putovanjem;
 - b. troškove osiguranja koji se primjenjuju na teret;
 - c. poreze, pristojbe ili namete koji se primjenjuju na teret, a prema potrebi i na neproduktivne troškove, i to na mjestu podrijetla i na mjestu odredišta;
 - d. troškove nadzora sigurnosti i sigurnosne zaštite te dodatne naknade za povećane troškove goriva;
- (5) „**stavljanje na tržište poljoprivrednih proizvoda**” znači držanje ili izlaganje u cilju prodaje, ponudu na prodaju, isporuku ili bilo koji drugi način stavljanja na tržište, osim prodaje preprodavateljima i prerađivačima koju obavlja primarni proizvođač i svih djelatnosti povezanih s pripremom proizvoda za takvu prvu prodaju; prodaja krajnjim potrošačima koju obavlja primarni proizvođač smatra se stavljanjem na tržište ako se odvija u zasebnim za to predviđenim prostorijama;
- (6) „**primarni poljoprivredna proizvodnja**” znači proizvodnja proizvoda iz tla ili sa farme, navedenih u Dodatku I. Ugovoru, bez obavljanja daljnje promjene prirode takvih proizvoda
- (7) „**prerada poljoprivrednih proizvoda**” znači svako djelovanje na poljoprivrednom proizvodu čiji je rezultat proizvod koji je i sam poljoprivredni proizvod, osim djelatnosti na poljoprivrednim dobrima koje su neophodne za pripremu životinjskih ili biljnih proizvoda za prvu prodaju
- (8) „**poljoprivredni proizvod**” znači proizvode navedene u Prilogu I. Ugovoru, osim proizvoda ribarstva i akvakulture navedenih u Prilogu I. Uredbi (EU) br. 1379/2013
- (9) „**ugljen**” znači visokokvalitetan, srednje kvalitetan i niskokvalitetan ugljen kategorije A i B u smislu međunarodnog sustava kodificiranja ugljena koji je utvrdila Gospodarska komisija Ujedinjenih naroda za Europu
- (10) „**pojedinačna potpora**” znači:
 - a. jednokratne (ad hoc) potpore, i
 - b. potpore dodijeljene pojedinim korisnicima temelju programa potpora
- (11) „**program potpora**” znači svaki akt na temelju kojeg se, bez daljnjih mjera provedbe, mogu dodjeljivati pojedinačne potpore poduzetnicima definiranim u aktu na općenit i apstraktan način te svaki akt na čijoj se osnovi potpora koja nije povezana s određenim projektom može dodijeliti jednom poduzetniku ili više njih na neodređeno vremensko razdoblje i/ili u neograničenom iznosu
- (12) „**jednokratna potpora**” znači potporu koja nije dodijeljena na temelju programa potpora
- (13) „**poduzetnik u teškoćama**” znači poduzetnik iz članka 5. Programa
- (14) „**prilagođeni iznos potpore**” znači maksimalni dopustivi iznos potpore za veliki projekt ulaganja, izračunan prema sljedećoj formuli:
maksimalni iznos potpore = $R \times (50 + 0,50 \times B + 0 \times C)$

pri čemu je: R maksimalni intenzitet potpore primjenjiv u dotičnom području utvrđen u odobrenoj karti regionalnih potpora koji je na snazi na datum dodjele potpore, isključujući povećani intenzitet potpore za MSP-ove; B dio opravdanih troškova između 50 milijuna EUR i 100 milijuna EUR; C dio opravdanih troškova koji premašuje 100 milijuna EUR

- (15) „**bruto ekvivalent potpore**“ znači diskontiranu vrijednost potpore izraženu u postotku diskontirane vrijednosti opravdanih troškova izračunanih na datum dodjele potpore na temelju primjenjive diskontne stope
- (16) „**veliki poduzetnici**“ znači poduzetnike koji ne ispunjavaju kriterije za MSP-e iz Priloga II. Programu
- (17) „**intenzitet potpore**“ znači bruto iznos potpore izražen kao postotak opravdanih troškova, prije odbitka poreza ili drugih naknada
- (18) „**datum dodjele potpore**“ znači datum na koji je zakonsko pravo na primanje potpore dodijeljeno korisniku na temelju primjenjivog nacionalnog pravnog režima
- (19) „**materijalna imovina**“ znači imovinu koju čini zemljište, građevine te postrojenja, strojevi i oprema
- (20) „**nematerijalna imovina**“ znači imovinu koja nema fizički ili financijski oblik, poput patentnih prava, licenci, znanja i iskustva ili druge vrste intelektualnog vlasništva;
- (21) „**trošak plaća**“ znači ukupni iznos koji korisnik potpore stvarno mora platiti za dotična radna mjesta, a koji se u određenom razdoblju sastoji od bruto plaće prije poreza i obveznih doprinosa kao što su doprinosi za socijalno osiguranje, troškovi dječje skrbi i skrbi za roditelje;
- (22) „**neto povećanje broja zaposlenika**“ znači neto povećanje broja zaposlenika u dotičnoj poslovnoj jedinici u odnosu na prosječan broj tijekom određenog razdoblja, od kojega se oduzimaju sva radna mjesta izgubljena tijekom tog razdoblja, a broj osoba zaposlenih na puno radno vrijeme, sa skraćenim radnim vremenom i sezonski zaposlenih osoba uračunava se u odgovarajućim dijelovima njihovih godišnjih jedinica rada;
- (23) „**pripadajuća infrastruktura**“ znači infrastrukturu koja je sagrađena za ex-ante utvrđene poduzetnike i prilagođena njihovim potrebama;
- (24) „**financijski posrednik**“ znači financijsku instituciju neovisno o obliku i vlasništvu, uključujući fondove fonda, investicijske fondove privatnog vlasništva, javne investicijske fondove, banke, mikro-financijske institucije i društva za izdavanje jamstava;
- (25) „**potpomognuta područja**“ znači područja utvrđena u odobrenoj karti regionalnih potpora za razdoblje 1. srpnja 2014. – 31. prosinca 2020. u primjeni članka 107. stavka 3. točaka (a) i (c) Ugovora.
- (26) „**operativna dobit**“ znači razlika između diskontiranih prihoda i diskontiranih operativnih troškova tijekom ekonomskog trajanja ulaganja ako je ta razlika pozitivna. Ti operativni troškovi obuhvaćaju troškove kao što su troškovi osoblja, materijala, ugovorenih usluga, komunikacije, energije, održavanja, najma i administrativni troškovi itd., no isključuju troškove amortizacije i troškove financiranja ako su oni obuhvaćeni potporama za ulaganje. Diskontiranje prihoda i troškova poslovanja koristeći odgovarajuću diskontnu stopu omogućuje ostvarenje razumne dobiti.

B) Za potrebe primjene Dijela II ovog Programa – *Regionalne potpore za ulaganja* primjenjuju se sljedeće definicije:

- (1) „**regionalne potpore za ulaganja**“ su regionalne potpore dodijeljene za početno ulaganje ili početno ulaganje u korist nove ekonomske djelatnosti;
- (2) „**sektor čelika**“ su sve djelatnosti povezane s proizvodnjom jednog ili više sljedećih proizvoda:
- (a) sirovo željezo i željezne legure: sirovo željezo za proizvodnju čelika, sirovo željezo za ljevaonice i drugo sirovo željezo, zrcalno željezo i visokouglični feromangan, isključujući druge željezne legure;

- (b) sirovi i polugotovi proizvodi od željeza, običnog čelika ili specijalnih čelika: tekući čelik izliven ili neizliven u ingote, uključujući ingote za kovanje poluzavršenih proizvoda: kovano željezo, rešetke i oplate; limene šipke i šipke od bijelog lima; široki vruće valjani kolutovi, osim proizvodnje tekućeg čelika za lijevanje iz malih i srednjih ljevaonica;
- (c) vruće valjani gotovi proizvodi od željeza, običnog čelika ili specijalnih čelika: tračnice, pragovi, vezice, podložne ploče, grede, teški profili od 80 mm i više, žmurje, šipke i profili manji od 80 mm i ploče manje od 150 mm, žičane šipke, okrugli i kvadratni dijelovi za cijevi, vruće valjani obruči i trake (uključujući trake za cijevi), vruće valjani lim (presvučeni i ne presvučeni), ploče i lim debljine 3 mm i više, univerzalne ploče debljine 150 mm i više, osim žica i proizvoda iz žice, svijetlih šipki i željeznih odljeva;
- (d) hladno valjani gotovi proizvodi: kositretni lim, mat lim, crni lim, pocinčani lim, drugi presvučeni limovi, hladno valjani limovi, električni limovi i trake namijenjeni proizvodnji bijelog lima, hladno valjani limovi u kolutovima i trakama;
- (e) cijevi: sve bešavne čelične cijevi, varene čelične cijevi promjera preko 406,4 mm;
- (3) **„sektor umjetnih vlakana”** znači:
- (a) izvlačenje/teksturizaciju svih generičkih vrsta vlakana i pređe na osnovi poliestera, poliamida, akrila ili polipropilena, za bilo koju krajnju uporabu; ili
- (b) polimerizaciju (uključujući polikondenzaciju) ako je uključena u ekstruziju na razini korištenih strojeva; ili
- (c) svaki pomoćni postupak povezan s istovremenom ugradnjom funkcije izvlačenja/teksturizacije koju provodi budući korisnik ili drugi poduzetnik iz grupe kojoj pripada, a koji je u toj konkretnoj poslovnoj djelatnosti u smislu upotrijebljenih strojeva obično uklopljen u takvu funkciju;
- (4) **„sektor prijevoza”** je prijevoz putnika- zračnim, pomorskim, cestovnim ili željezničkim prijevozom, kopnenim prijevozom unutarnjim plovnim putovima ili usluge prijevoza tereta za najam ili naknadu; određenije, „sektor prijevoza” podrazumijeva slijedeće aktivnosti sukladno NACE Rev.2.:
- a) NACE 49: Kopneni prijevoz i cjevovodni prijevoz, isključujući NACE 49.32 Taksi prijevoz, 49.42 Usluge premeštanja, 49.5 Cjevovodni prijevoz;
- b) NACE 50: Prijevoz vodom;
- c) NACE 51: Prijevoz zrakom, isključujući NACE 51.22 Prijevoz u svemir;
- (5) **„program namijenjen ograničenom broju specifičnih sektora ekonomske djelatnosti”** je program
- (a) koji obuhvaća djelatnosti unutar okvira užeg od pet razreda (četveroznamenkasti brojčani kod)
- (b) NACE Rev. 2. statističke klasifikacije;
- (6) **„djelatnosti u turizmu”** su sljedeće djelatnosti u skladu s klasifikacijom NACE Rev. 2:
- (a) oznaka NACE 55: Smještaj;
- (b) oznaka NACE 56: Djelatnosti pripreme i usluživanja hrane i pića;
- (c) oznaka NACE 79: Putničke agencije, organizatori putovanja (turoperatori) i ostale rezervacijske usluge te djelatnosti povezane s njima;
- (d) oznaka NACE 90: Kreativne, umjetničke i zabavne djelatnosti;
- (e) oznaka NACE 91: Knjižnice, arhivi, muzeji i ostale kulturne djelatnosti;
- (f) oznaka NACE 93: Sportske djelatnosti te zabavne i rekreacijske djelatnosti;
- (7) **„početno ulaganje”** znači:
- a) ulaganje u materijalnu i nematerijalnu imovinu povezano s osnivanjem nove poslovne jedinice, širenje postojeće poslovne jedinice, diversifikaciju proizvodnje poslovne jedinice na proizvode koje dotična poslovna jedinica

- prethodno nije proizvodila ili temeljitu promjenu u sveukupnom proizvodnom procesu postojeće poslovne jedinice; ili
- b) stjecanje imovine koja pripada poslovnoj jedinici koja se ugasila ili bi se bila ugasila da nije bila kupljena, a kupio ju je ulagač koji nije povezan s prodavateljem, isključujući samo stjecanje udjela u poduzetniku;
- (8) **„ista ili slična djelatnost“** znači djelatnost koja spada pod isti razred (četveroznamenkasti brojevi kod) NACE Rev.2. statističke klasifikacije ekonomskih djelatnosti kako je navedeno u Uredbi br. 1893/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 20.12.2006. koja utemeljuje statističku klasifikaciju ekonomskih djelatnosti NACE Rev.2 i kojom se izmjenjuje Uredba Vijeća br. 3037/90 kao i određene Uredbe u vezi sa specifičnim statističkim područjima;
- (9) **„početno ulaganje u korist nove ekonomske djelatnosti“** znači:
- a) ulaganje u materijalnu i nematerijalnu imovinu povezano s osnivanjem nove poslovne jedinice ili diversifikacijom djelatnosti poslovne jedinice, pod uvjetom da nova djelatnost nije ista ili slična djelatnosti koja se prethodno obavljala u poslovnoj jedinici;
- b) stjecanje imovine koja pripada poslovnoj jedinici koja se ugasila ili bi se bila ugasila da nije bila kupljena, a kupio ju je ulagač koji nije povezan s prodavateljem, pod uvjetom da nova djelatnost koja će se obavljati upotrebom stečene imovine nije ista ili slična djelatnosti koju je poslovna jedinica obavljala prije stjecanja;
- (10) **„veliki projekt ulaganja“** znači početno ulaganje čiji opravdani troškovi premašuju 50 milijuna EUR, izračunato prema cijenama i tečajevima na datum dodjele potpore;
- (11) **„premještanje“** znači transfer iste ili slične djelatnosti ili njezina dijela iz objekta u jednoj ugovornoj stranci Sporazuma o EGP-u (početni objekt) u objekt u kojemu se ulaganje odvija u drugoj ugovornoj stranci Sporazuma o EGP-u (objekt kojemu je dodijeljena potpora). Prijenos postoji ako proizvod ili usluga u početnim objektima i u objektima kojima je dodijeljena potpora služi barem dijelom za iste potrebe i ispunjava zahtjeve ili potrebe iste vrste korisnika, a radna se mjesta gube u istoj ili sličnoj djelatnosti u jednom od početnih objekata korisnika u EGP-u;

C) Za potrebe primjene Dijela III ovog Programa – *Potpore za MSP-e* primjenjuju se sljedeće definicije:

- (1) **„savjetodavne usluge za suradnju“** znači konzalting, pomoć i usavršavanje radi razmjene znanja i iskustava te poboljšanja suradnje;
- (2) **„pomoćne usluge za suradnju“** znači pružanje uredskih prostora, web-mjesta, banka podataka, knjižnica, istraživanja tržišta, priručnika, radnih i oglednih dokumenata;

D) Za potrebe primjene Dijela IV ovog Programa – *Potpore za pristup financiranju za MSP-ove* primjenjuju se sljedeće definicije:

- (1) **„kvazivlasničko ulaganje“** znači vrstu financiranja koja se svrstava između vlasničkog kapitala i zaduživanja, rizičniju od nadređenog duga i manje rizičnu od ulaganja u osnovni kapital, čiji se prinos za imatelja pretežno zasniva na dobiti ili gubicima temeljnog ciljnog poduzetnika koji nisu osigurani u slučaju insolventnosti. Kvazivlasnička ulaganja mogu se strukturirati kao dug, neosiguran i podređen, uključujući mezaninski dug, koji se u nekim slučajevima može pretvoriti u vlasnički kapital, ili kao povlašteni vlasnički kapital;
- (2) **„stopa jamstva“** znači postotak pokriva gubitka javnog ulagatelja za svaku pojedinačnu transakciju prikladnu sukladno propisima o državnim potporama;
- (3) **„izlaz, (exit strategy-izlazna strategija)“** znači likvidaciju udjela od strane financijskog posrednika ili ulagača, koji uključuje prodaju udjela, otpise, otplatu povlaštenih udjela ili zajmova, prodaju drugom instrumentu ulaganja ili drugom ulagaču, prodaju financijskoj instituciji i prodaju putem javne ponude, uključujući prvu javnu ponudu (PJP);

- (4) „**financijska donacija**” znači povratno javno ulaganje u financijskog posrednika za potrebe ulaganja na temelju mjere rizičnog financiranja, uz povrat svih sredstava javnom ulagaču;
- (5) „**rizično financijsko ulaganje**” znači vlasnička i kvazivlasnička ulaganja, zajmove uključujući najmove, jamstva ili kombinaciju navedenog, namijenjene prihvatljivim poduzetnicima za potrebe provedbe novih ulaganja;
- (6) „**neovisni privatni ulagač**” znači privatnog ulagača koji nije imatelj udjela u društvu u koje ulaže, uključujući poslovne anđele i financijske institucije, neovisno o njihovom vlasništvu, do razine do koje snose puni rizik svog ulaganja. Pri osnivanju novog društva privatni ulagači smatraju se neovisnima od tog društva.
- (7) „**fizička osoba**” za potrebe čl. 21. znači osobu koja nije poduzetnik za potrebe članka 107. stavka Ugovora;
- (8) „**vlasničko ulaganje**” znači pružanje kapitala poduzetniku, izravnim ili neizravnim ulaganjem u zamjenu za vlasništvo odgovarajućeg udjela u tom poduzetniku;
- (9) „**prva komercijalna prodaja**” znači prvu prodaju koju poduzeće izvrši na tržištu proizvoda ili usluga, isključujući ograničene prodaje radi testiranja tržišta;
- (10) „**neuvršteni MSP**” znači MSP koji nije uvršten na službeni popis burze; za potrebe ove Uredbe MSP uvršten na alternativnu trgovinsku platformu specijaliziranu za MSP-ove smatra se neuvrštenim;
- (11) „**naknadno ulaganje**” znači dodatno rizično financijsko ulaganje u poduzeće nakon najmanje jednog prethodnog kruga rizičnog financijskog ulaganja;
- (12) „**zamjenski kapital**” znači kupnju postojećih vlasničkih udjela u poduzeću od prethodnog ulagača ili vlasnika udjela;
- (13) „**zaduženi subjekt**” znači Europsku investicijsku banku i Europski investicijski fond, međunarodnu financijsku instituciju u kojoj je država članica vlasnik udjela, ili financijsku instituciju osnovanu u državi članici usmjerenu na postizanje javnog interesa pod nadzorom javnog tijela, tijela javnog prava ili tijela privatnog prava koje pruža javne usluge, odabranu ili direktno imenovanu u skladu s odredbama Direktive 2004/18/EZ o koordinaciji procedura za dodjelu ugovora o javnim radovima, ugovorima o javnoj opskrbi i javnim uslugama ili temeljem bilo kojeg drugog akta koje zamjenjuje navedenu Direktivu u cijelosti ili djelomično
- (14) „**inovativno poduzeće**” znači poduzeće:
 - a. koje može dokazati, na temelju procjene koju je proveo neovisni stručnjak, da će u predvidivoj budućnosti razviti proizvode, usluge ili procese koji su novi ili znatno poboljšani u odnosu na trenutačno stanje u dotičnoj grani industrije, a koji sa sobom nose rizik tehnološkog ili industrijskog neuspjeha, ili
 - b. čiji troškovi istraživanja i razvoja predstavljaju najmanje 10 % njegovih ukupnih troškova poslovanja u najmanje jednoj od tri godine koje prethode dodjeli potpore ili, u slučaju poduzetnika početnika koji nema ostvarenu nijednu poslovnu godinu, u reviziji njegova trenutačnog poreznog razdoblja koju je ovjerio vanjski revizor
- (15) „**kredit**” znači sporazum kojim se zajmodavac obvezuje zajmoprimcu dati na raspolaganje dogovoreni iznos u dogovorenom roku i na temelju kojeg je zajmoprimac dužan otplatiti dotični iznos u dogovorenom roku. Dužnički instrumenti mogu biti u obliku zajmova i drugih instrumenata financiranja uključujući najam, kojima se zajmodavcu/ulagaču pruža pretežita komponenta minimalnog prinosa. Refinanciranje postojećih zajmova nije prihvatljiv zajam.

E) Za potrebe primjene Dijela IV ovog Programa – *Potpore za istraživanje, razvoj i inovacije* primjenjuju se sljedeće definicije:

- (1) „**organizacija za istraživanje i širenje znanja**” znači subjekt (kao što su sveučilišta, istraživački instituti, agencije za prijenos tehnologije, posrednici u inovaciji, fizičke osobe ili virtualni kolaborativni subjekti usmjereni na istraživanje), bez obzira na njegov zakonski status (ustrojstvo na temelju javnog ili privatnog prava) odnosno način financiranja, čiji je prvenstveni

cilj nezavisno provoditi temeljna istraživanja, primijenjena istraživanja ili eksperimentalni razvoj ili s rezultatima tih djelatnosti upoznati široku javnost, putem predavanja, objavljivanja ili prijenosa znanja. Ako taj subjekt obavlja i ekonomske djelatnosti, financiranje, troškovi i prihodi tih ekonomskih djelatnosti moraju se navesti zasebno. Poduzetnici koji imaju utjecaj na takav subjekt, na primjer kao imatelji udjela u njemu ili kao njegovi članovi, ne smiju imati povlaštenu pristup njegovim istraživačkim kapacitetima ili rezultatima koje subjekt proizvodi;

- (2) **„temeljno istraživanje“** znači eksperimentalni ili teorijski rad poduzet prvenstveno kako bi se stekla nova znanja o temeljnim načelima fenomena i vidljivih činjenica, bez vidljive izravne tržišne primjene ili korištenja;
- (3) **„primijenjena istraživanja“** znači planirana istraživanja ili kritički pregled u cilju stjecanja novih znanja i vještina za razvoj novih proizvoda, procesa ili usluga odnosno za postizanje znatnog poboljšanja postojećih proizvoda, procesa ili usluga. Njima se obuhvaća stvaranje sastavnih dijelova složenih sustava i može se obuhvaćati izrada prototipova u laboratorijskom okruženju ili u okruženju sa simuliranim sučeljima postojećih sustava te male pilot-projekte radi testiranja i provjere značajki proizvodnih metoda ako je to neophodno za primijenjena istraživanja, prvenstveno za provjeru generičke tehnologije
- (4) **„eksperimentalni razvoj“** znači stjecanje, kombiniranje, oblikovanje i korištenje postojećih znanstvenih, tehnoloških, poslovnih i ostalih mjerodavnih znanja i vještina u cilju razvoja novih ili poboljšanih proizvoda, procesa ili usluga. Ono može uključivati i, primjerice, druge djelatnosti za konceptualno definiranje, planiranje i dokumentiranje novih proizvoda, procesa ili usluga.

Eksperimentalni razvoj može obuhvaćati izradu prototipova, pokaznih projekata, pilot-projekata, testiranje i provjeru novih ili poboljšanih proizvoda, procesa ili usluga u okruženju koje predstavlja operativne uvjete iz stvarnog života ako im je osnovni cilj vršenje daljnjih tehničkih poboljšanja na proizvodima, procesima ili uslugama koji nisu u bitnome utvrđeni. To može uključivati i razvoj tržišno upotrebljivog prototipa ili pilot-projekta koji je nužno konačni tržišni proizvod, a preskupo ga je proizvesti samo da bi se koristio u svrhu prikazivanja i provjere.

Eksperimentalni razvoj ne uključuje rutinske ili periodične izmjene postojećih proizvoda, proizvodnih linija, proizvodnih procesa, usluga i drugih postupaka u tijeku, čak i ako te izmjene predstavljaju poboljšanja;

- (5) **„studija izvedivosti“** znači procjenu i analizu potencijala određenog projekta, kojima se nastoji podržati postupak donošenja odluka objektivnim i racionalnim otkrivanjem njegovih snaga i slabosti, mogućnosti i prijetnja te utvrđivanjem sredstava potrebnih za njegovu provedbu i konačno njegovih izgleda za uspjeh;
- (6) **„troškovi osoblja“** znači troškove istraživača, tehničara i drugog pomoćnog osoblja zaposlenog na odnosnom projektu ili djelatnosti;
- (7) **„neovisna osnova“** znači da se uvjeti transakcije između dvije ugovorne strane ne razlikuju od onih koji bi bili ugovoreni između dva neovisna poduzetnika i nemaju elemente kolizije. Svaka transakcija koja je rezultat otvorenog, transparentnog i ne diskriminirajućeg postupka smatra se da zadovoljava načelo neovisne osnove.
- (8) **„stvarna suradnja“** znači suradnju između najmanje dvije neovisne strane radi razmjene znanja ili tehnologije, ili radi postizanja zajedničkog cilja utemeljenog na podjeli rada, pri čemu stranke zajednički utvrđuju opseg projekta suradnje i dijele njegove rizike i rezultate. Jedna ili više strana mogu snositi pune troškove projekta i lišiti ostale stranke njihovog financijskog rizika. Istraživanje temeljem ugovora i usluge istraživanja ne smatraju se oblicima suradnje.
- (9) **„visokokvalificirano osoblje“** znači osoblje sa treće-stupanjskim sveučilišnim obrazovanjem i najmanje 5 godina mjerodavnog profesionalnog iskustva, koje može uključivati i doktorsku izobrazbu;

- (10) „**savjetodavne usluge za inovacije**” znači konzalting, pomoć i usavršavanje u područjima prijenosa znanja, preuzimanja, zaštite i iskorištavanja nematerijalne imovine, primjene norma i propisa kojima su obuhvaćeni;
- (11) „**pomoćne usluge za inovacije**” znači pružanje uredskih prostora, banka podataka, knjižnica, istraživanja tržišta, korištenje laboratorija, označavanje kvalitete, testiranje i certificiranje radi razvoja učinkovitijih proizvoda, procesa ili usluga;
- (12) „**upućivanje na rad**” znači privremeno zapošljavanje osoblja kod korisnika s pravom osoblja na povratak prethodnom poslodavcu;

F) Za potrebe primjene Dijela VI ovog Programa – *Potpore za zaštitu okoliša* primjenjuju se sljedeće definicije:

- (1) „**zaštita okoliša**” znači svako djelovanje kojim se ublažava i sprječava šteta nanosena fizičkom okolišu ili prirodnim resursima, nastala zbog djelatnosti korisnika, kojim se smanjuje rizik takve štete ili koji vodi učinkovitijem korištenju prirodnih resursa, uključujući mjere štednje energije i korištenje obnovljivih izvora energije;
- (2) „**norma Unije**” znači:
 - i. obveznu normu Unije koja uspostavlja razine koje pojedinačni poduzetnici trebaju postići u smislu zaštite okoliša; ili
 - ii. obvezu, prema Direktivi 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 24,29.01.2008.) primjene najboljih dostupnih tehnika (BAT) i osigurati da nivo emisije zagađivača nisu viši nego što bi trebali biti prilikom primjene BAT. U slučaju kada je nivo emisije BAT definiran u provedbenim aktima usvojenim temeljem Direktive 2010/75/EU, te razine biti će primjenjive za potrebe primjene ovog Programa; ukoliko te razine nisu izražene kao razmjer, granica pri kojoj je BAT najprije postignut će biti primijenjena
- (3) „**štednja energije**” znači iznos uštedene energije utvrđen mjerenjem i/ili procjenom potrošnje prije i poslije provedbe mjere poboljšanja energetske učinkovitosti, uz osiguranje normalizacije vanjskih uvjeta koji utječu na potrošnju energije;
- (4) „**projekt energetske učinkovitosti**” znači projekt ulaganja kojim se povećava energetska učinkovitost građevine;
- (5) „**fond za energetska učinkovitost (EEF)**” znači specijalizirani instrument ulaganja osnovan za potrebe ulaganja u mjere energetske učinkovitosti radi poboljšanja energetske učinkovitosti građevina u domaćem i inozemnom sektoru. EEF-om upravlja upravitelj fonda za energetska učinkovitost;
- (6) „**upravitelj fonda za energetska učinkovitost**” znači profesionalno upravljačko društvo s pravnom osobnošću, koje odabire i provodi ulaganja u prihvatljive projekte energetske učinkovitosti;
- (7) „**visokoučinkovita kogeneracija**” znači kogeneraciju koja odgovara definiciji visokoučinkovite kogeneracije utvrđenoj u članku 2. stavku 34. Direktive 2012/27/EU (SL L 315, 14.11.2012.);
- (8) „**kogeneracija**” ili suproizvodnja toplinske i električne energije (CHP) znači istovremenu proizvodnju toplinske energije i električne i/ili mehaničke energije u jednom procesu;
- (9) „**energija iz obnovljivih izvora energije**” znači energiju koju proizvode postrojenja koja koriste samo obnovljive izvore energije i udjel, izražen u kalorijskoj vrijednosti, energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije u hibridnim postrojenjima koja koriste i konvencionalne izvore energije te uključuje obnovljivu električnu energiju koja se koristi za punjenje sustava za skladištenje, ali isključuje električnu energiju proizvedenu kao rezultat sustava za skladištenje;
- (10) „**obnovljivi izvori energije**” znači sljedeće obnovljive nefosilne izvore energije: energiju vjetra, solarnu, aerotermalnu, geotermalnu, hidrotermalnu i oceansku energiju, energiju vode, energiju biomase, energiju iz plinova s odlagališta, plinova iz postrojenja za preradu otpadnih voda i bioloških plinova;

- (11) „**biogoriva**“ znači tekuća ili plinovita goriva za potrebe prometa koja se proizvode iz biomase;
- (12) „**biomasa**“ znači biološki razgradivu frakciju proizvoda, otpada i ostataka iz poljoprivrede (uključujući tvari životinjskog i biljnog podrijetla), šumarstva i s tim povezanih industrija te biološki razgradivu frakciju industrijskog i komunalnog otpada;
- (13) „**održiva biogoriva**“ znači biogoriva koja ispunjuju uvjete održivosti utvrđene u članku 17. Direktive (EZ) 2009/28 Europskog parlamenta i Vijeća o promicanju korištenja energije iz obnovljivih izvora i njezinim naknadnim izmjenama
- (14) „**biogoriva iz hrane**“ su biogoriva proizvedena iz žitarica ili drugih škrobom bogatih kultura, šećerne i uljne repe kako je definirano u Prijedlogu Direktive Europskog Parlamenta i Vijeća kojom se mijenja Direktiva 98/70/EC u odnosu na kvalitetu petrol i dizel goriva i kojom se mijenja Direktiva 2009/28/EC o promociji upotrebe energije iz obnovljivih izvora (Com (2012), 595, 17.10.2012.)

G) Za potrebe primjene Dijela IX ovog Programa – *Potpora za regionalne zračne luke* primjenjuju se sljedeće definicije:

- 1) „**infrastruktura zračne luke**“ znači infrastruktura i oprema za pružanje usluga zračne luke koje zračna luka pruža zračnim prijevoznicima i različitim pružateljima usluga, uključujući uzletno-sletne staze, terminale, stajanke, rulne staze, centraliziranu infrastrukturu za zemaljske usluge i ostale objekte koji izravno pružaju podršku uslugama zračne luke, isključujući infrastrukturu i opremu koja je prije svega potrebna za obavljanje neizrakoplovnih djelatnosti;
- 2) „**zračni prijevoznik**“ znači svaki zračni prijevoznik s valjanom radnom licencijom koju je izdala država članica ili članica Europskoga zajedničkog zračnog prostora u skladu s Uredbom (EZ) br. 1008/2008 Europskog parlamenta i Vijeća (*);

(*) Uredba (EZ) br. 1008/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. rujna 2008. o zajedničkim pravilima za obavljanje zračnog prijevoza u Zajednici (SL L 293, 31.10.2008., str. 3.);

- 3) „**zračna luka**“ znači subjekt ili skupina subjekata koji obavljaju ekonomsku djelatnost pružanja usluge zračne luke zračnim prijevoznicima;
- 4) „**usluge zračne luke**“ znači usluge koje zračna luka ili bilo koja njezina podružnica pružaju zračnim prijevoznicima u svrhu osiguranja upravljanja zrakoplovima od slijetanja do polijetanja te putnicima i teretom, kako bi se zračnim prijevoznicima omogućilo pružanje usluga zračnog prometa, uključujući pružanje zemaljskih usluga i osiguranje centralizirane infrastrukture za zemaljske usluge;
- 5) „**prosječni godišnji putnički promet**“ znači vrijednost utvrđena na temelju dolaznog i odlaznog putničkog prometa tijekom dviju financijskih godina koje prethode godini u kojoj je potpora dodijeljena;
- 6) „**centralizirana infrastruktura za zemaljske usluge**“ znači infrastruktura kojom obično upravlja upravitelj zračne luke, a na raspolaganju je različitim pružateljima zemaljskih usluga aktivnima u zračnoj luci u zamjenu za naknadu, osim opreme koja je u vlasništvu ili kojom upravljaju pružatelji zemaljskih usluga;
- 7) „**vlak velikih brzina**“ znači vlak koji može dosegnuti brzinu veću od 200 km/h;
- 8) „**zemaljske usluge**“ znači usluge koje se pružaju korisnicima zračne luke u zračnim lukama kako je opisano u Prilogu Direktivi 96/67/EZ (**);

(**) Direktiva Vijeća 96/67/EZ od 15. listopada 1996. o pristupu tržištu zemaljskih usluga u zračnim lukama Zajednice (SL L 272, 25.10.1996., str. 36.);

- 9) „**neizrakoplovne djelatnosti**“ znači komercijalne usluge koje se pružaju zračnim prijevoznicima ili drugim korisnicima zračne luke, kao što su pomoćne usluge za putnike, špeditere ili druge pružatelje usluga, iznajmljivanje ureda i prodavaonica, automobilskih parkirališta i hotela;

- 10) **“regionalna zračna luka”** znači zračna luka s prosječnim godišnjim putničkim prometom do 3 milijuna putnika.

H) Za potrebe primjene Dijela X ovog Programa – *Potpore za luke* primjenjuju se sljedeće definicije:

- 1) **“luka”** znači prostor kopna i vode sastavljen od takve infrastrukture i opreme koja omogućuje prihvat plovila, njihov utovar i istovar, pohranjivanje robe, primanje i isporuku te robe te ukrcaj i iskrcaj putnika, posade i drugih osoba te svake druge infrastrukture nužne za prijevoznike unutar lučkog područja;
- 2) **“pomorska luka”** znači luka, u pravilu za prihvat morskih plovila;
- 3) **“luka unutarnjih plovnih putova”** znači luku koja nije pomorska luka, za primanje plovila unutarnjih plovnih putova;
- 4) **“lučka infrastruktura”** znači infrastruktura i oprema za pružanje lučkih usluga povezanih s prijevozom, npr. pristaništa koja se koriste za vezivanje brodova, obalni zidovi, lukobrani i plutajuće pontonske rampe u plimnim područjima, unutarnji bazeni, zemljište dobiveno nasipanjem i melioracijom, infrastruktura za alternativna goriva te infrastruktura za prihvat brodskog otpada i ostataka tereta;
- 5) **“nadgrađe luke”** znači rješenja na površini (npr. za skladištenje), nepokretna oprema (skladišta i zgrade terminala) i mobilna oprema (npr. dizalice) smještena u luci za pružanje lučkih usluga povezanih s prijevozom;
- 6) **“pristupna infrastruktura”** znači bilo koja vrsta infrastrukture nužne za pristup i ulazak korisnika pomorske ili luke unutarnjih plovnih putova s kopna ili mora i rijeke, posebno prilazne ceste, prilazne željezničke pruge, lukobrane, pristupne kanale i ustave;
- 7) **“jaružanje”** znači uklanjanje taloga s dna plovnog puta za pristup luci ili u luci;
- 8) **“infrastruktura za alternativna goriva”** znači fiksna, pokretna ili odobalna lučka infrastruktura koja luci omogućuje prihvat plovila koja koriste goriva kao što su električna energija, vodik, biogoriva kako su definirana u članku 2. točki i. Direktive 2009/28/EZ, sintetička i parafinska goriva, prirodni plin, uključujući biometan u plinovitom obliku (stlačeni prirodni plin (SPP)) i ukapljenom obliku (ukapljeni prirodni plin (UPP)) te ukapljeni naftni plin (UNP) koja služe, barem dijelom, kao zamjena za izvore fosilnih goriva u opskrbi prometa energijom, imaju potencijal da pridonose dekarbonizaciji prometnog sustava i poboljšavaju ekološku učinkovitost prometnog sektora;
- 9) **“plovilo”** znači plutajuća morska struktura, samokretna ili ne, s jednim ili više deplasmanskih trupova;
- 10) **“morsko plovilo”** znači plovila, osim onih što plove isključivo ili uglavnom u unutarnjim plovnim putovima ili plovnim putovima unutar ili u blizini zaklonjenih voda;
- 11) **“plovila unutarnjih plovnih putova”** znači plovila namijenjena isključivo ili uglavnom plovidbi unutarnjim plovnim putovima ili plovnim putovima unutar ili u blizini zaklonjenih voda;
- 12) **“infrastruktura za prihvat brodskog otpada i ostataka tereta”** znači fiksni, plutajući ili pokretni lučki objekt koji može prihvatiti brodski otpad ili ostatke tereta kako je definirano Direktivom 2000/59/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (***)

(***) Direktiva 2000/59/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2000. o lučkim uređajima za prihvat brodskog otpada i ostataka tereta (SL L 332, 28.12.2000., str. 81.).

Sve ostale definicije koje nisu navedene u ovom Pravitku primjenjuju se sukladno smislu i značenju iz Opće uredbe o skupnim izuzećima.

PRIVITAK II. PROGRAMU DODJELE DRŽAVNIH POTPORA HBOR-A - DEFINICIJA MSP-a**Definicija MSP-a***Članak 1.****Poduzeće***

Poduzeće (poduzetnik) je svaki subjekt koji se bavi ekonomskom djelatnošću, bez obzira na njegov pravni oblik. To uključuje, posebno, samozaposlene osobe i obiteljska poduzeća koja se bave obrtom ili drugim djelatnostima te partnerstva ili udruženja koja se redovno bave ekonomskom djelatnošću.

*Članak 2.****Broj osoblja i financijski pragovi koji određuju kategorije poduzeća***

1. Kategorija mikro, malih i srednjih poduzeća („MSP“) sastoji se od poduzeća koja imaju manje od 250 zaposlenih i koja imaju godišnji promet koji ne premašuje 50 milijuna EUR i/ili godišnju bilancu koja ne premašuje 43 milijuna EUR.
2. Unutar kategorije MSP-ova malo poduzeće definira se kao poduzeće koje ima manje od 50 zaposlenih, a čiji godišnji promet i/ili godišnja bilanca ne premašuje 10 milijuna EUR.
3. Unutar kategorije MSP-ova mikro-poduzeće definira se kao poduzeće koje ima manje od 10 zaposlenih, a čiji godišnji promet i/ili godišnja bilanca ne premašuje 2 milijuna EUR.

*Članak 3.****Vrste poduzeća koje se uzimaju u obzir pri izračunu broja osoblja i financijskih iznosa***

1. „Neovisno poduzeće“ je svako poduzeće koje nije razvrstano pod partnersko poduzeće u smislu stavka 2. ni pod povezano poduzeće u smislu stavka 3.
2. „Partnerska poduzeća“ su sva poduzeća koja nisu razvrstana pod povezana poduzeća u smislu stavka 3., a između kojih postoji sljedeća veza: poduzeće (poduzeće-majka) posjeduje, samostalno ili zajedno s jednim ili više povezanih poduzeća u smislu stavka 3., 25 % ili više kapitala ili glasačkih prava drugog poduzeća (poduzeće-kći). Međutim, poduzeće se može svrstati u neovisna poduzeća, to jest u ona koja nemaju drugih partnerskih poduzeća, čak i ako su sljedeći ulagači dosegli ili premašili prag od 25 %, pod uvjetom da ti ulagači nisu, u smislu stavka 3., samostalno ili zajednički povezani s dotičnim poduzećem:
 - (a) javna investicijska društva, društva rizičnog kapitala, pojedinci ili skupine pojedinaca s redovitom djelatnošću ulaganja rizičnog kapitala koji ulažu vlasnički kapital u poduzetnike koji nisu uvršteni na burzu (poslovni anđeli), pod uvjetom da je ukupno ulaganje tih poslovnih anđela u isto poduzeće manje od 1 250 000 EUR;
 - (b) sveučilišta ili neprofitni istraživački centri;
 - (c) institucionalni ulagači, uključujući fondove regionalnog razvoja;
 - (d) autonomna tijela lokalne vlasti s godišnjim proračunom manjim od 10 milijuna EUR i s manje od 5 000 stanovnika.
3. „Povezana poduzeća“ su poduzeća među kojima postoji jedna od sljedećih veza:
 - (a) jedno poduzeće ima većinu glasačkih prava dioničara ili članova u drugom poduzeću;

- (b) jedno poduzeće ima pravo postaviti ili smijeniti većinu članova upravnog, upravljačkog ili nadzornog tijela drugog poduzeća;
- (c) jedno poduzeće ima pravo ostvarivati vladajući utjecaj na drugo poduzeće na temelju ugovora sklopljenog s tim poduzećem ili na temelju odredbe njegova statuta ili društvenog ugovora;
- (d) jedno poduzeće, koje je dioničar ili član drugog poduzeća, sâmo kontrolira, prema dogovoru s drugim dioničarima ili članovima tog poduzeća, većinu glasačkih prava dioničara ili članova u tom poduzeću.

Postoji pretpostavka da vladajući utjecaj ne postoji ako se ulagači navedeni u drugom podstavku stavka 2. ne uključuju izravno ili neizravno u upravljanje dotičnim poduzećem, ne dovodeći u pitanje svoja prava u svojstvu dioničara.

Povezanima se smatraju i poduzeća koja su međusobno povezana preko jednog ili više drugih poduzeća, odnosno bilo kojeg ulagača spomenutog u stavku 2., na bilo koji od načina opisanih u prvom podstavku.

Povezanima se smatraju i poduzeća koja jednu od tih povezanosti ostvaruju posredstvom fizičke osobe ili skupine fizičkih osoba koje zajedno djeluju ako se bave svojom djelatnošću ili dijelom svoje djelatnosti na istom mjerodavnom tržištu ili susjednim tržištima.

„Susjednim tržištem” smatra se tržište proizvoda ili usluga izravno smješteno uzlazno ili silazno u odnosu na mjerodavno tržište.

- 4. Osim u slučajevima utvrđenima u stavku 2., drugom podstavku, poduzeće se ne može smatrati MSP-om ako jedno ili više tijela javne vlasti zajedno ili samostalno, izravno ili neizravno upravlja s 25 % ili više kapitala ili glasačkih prava u dotičnom poduzeću.
- 5. Poduzeća mogu usvojiti izjavu o statusu neovisnog poduzeća, partnerskog poduzeća ili povezanog poduzeća, uključujući podatke o pragovima utvrđene u članku 2. Ta izjava može se donijeti čak i ako je kapital raspoređen na takav način da je nemoguće točno odrediti tko ga posjeduje, u kojem slučaju poduzeće može u dobroj vjeri izjaviti da je moguće legitimno pretpostaviti da jedno poduzeće ili više međusobno povezanih poduzeća ne posjeduje 25 % kapitala ili više u dotičnom poduzeću. Te se izjave donose ne dovodeći u pitanje provjere ili istrage predviđene nacionalnim pravilima ili pravilima Unije.

Članak 4.

Podaci koji se koriste za broj osoblja, financijske iznose i referentno razdoblje

- 1. Podaci koji se koriste za broj osoblja i financijske iznose su podaci koji se odnose na posljednje odobreno računovodstveno razdoblje, izračunani na godišnjoj razini. U obzir se uzimaju od datuma zaključenja financijskih izvještaja. Iznos koji se koristi kao iznos prometa računa se bez poreza na dodanu vrijednost (PDV) i drugih neizravnih poreza.
- 2. Ako na datum zaključenja financijskih izvještaja poduzeće ustanovi da je na godišnjoj razini premašilo prag broja osoblja ili financijske pragove utvrđene u stavku 2. ili palo ispod njih, to neće dovesti do gubitka ili stjecanja statusa srednjeg, malog ili mikro-poduzeća, osim ako ti pragovi nisu premašeni tijekom dva uzastopna računovodstvena razdoblja.
- 3. U slučaju novoosnovanih poduzeća čiji financijski izvještaji još nisu odobreni primjenjuju se podaci preuzeti iz procjene bona fide izvršene tijekom financijske godine.

Članak 5.
Broj osoblja

Broj osoblja odgovara broju godišnjih jedinica rada, to jest broju osoba koje su bile zaposlene na puno radno vrijeme kod dotičnog poduzeća ili u njegovo ime, tijekom cijele promatrane referentne godine. Rad osoba koje nisu bile zaposlene punu godinu, rad onih koje su radile skraćeno radno vrijeme, bez obzira na trajanje, i sezonski rad računaju se kao dijelovi godišnjih jedinica rada. Osoblje se sastoji:

- a) od zaposlenika;
- b) od osoba koje rade za podređeno poduzeće, a smatraju se zaposlenima prema nacionalnom pravu;
- c) od vlasnika-upravitelja;
- d) od partnera koji se bave redovitom djelatnošću kod poduzeća i ostvaruju pogodnost od njegovih financijskih koristi.

Pripravnici i studenti koji su uključeni u stručno usavršavanje na temelju ugovora o pripravništvu ili ugovora o stručnom usavršavanju ne broje se kao osoblje. Trajanje porodiljskog ili roditeljskog dopusta ne uračunava se.

Članak 6.
Utvrđivanje podataka poduzeća

1. U slučaju neovisnog poduzeća, podaci, uključujući broj osoblja, određuju se isključivo na temelju financijskih izvještaja tog poduzeća.
2. Podaci, uključujući broj osoblja, poduzeća koje ima partnerska poduzeća ili povezana poduzeća određuju se na temelju financijskih izvještaja i ostalih podataka poduzeća, odnosno, ako postoje, konsolidiranih financijskih izvještaja poduzeća ili konsolidiranih financijskih izvještaja u koje je poduzeće uključeno konsolidacijom. Podacima spomenutima u prvom podstavku dodaju se podaci svakog poduzeća koje je partner dotičnom poduzeću i koje se nalazi neposredno uzlazno ili silazno od njega. Zbrajanje je razmjerno postotnom udjelu u kapitalu ili glasačkim pravima (ovisno o tome što je veće). U slučaju unakrsnog vlasništva primjenjuje se veći postotak. Podacima iz prvog i drugog podstavka dodaje se 100 % podataka svakog poduzeća koje je izravno ili neizravno povezano s dotičnim poduzećem ako ti podaci već nisu uključeni konsolidacijom financijskih izvještaja.
3. Za potrebe primjene stavka 2. podaci poduzeća koja su partneri dotičnog poduzeća dobivaju se iz njihovih financijskih izvještaja i njihovih drugih podataka, i to konsolidiranih ako postoje. Njima se dodaje 100 % podataka poduzeća koja su povezana s tim partnerskim poduzećem, osim ako podaci iz njihovih financijskih izvještaja već nisu uključeni kroz konsolidaciju. Za potrebe primjene istog stavka 2. podaci poduzeća koja su povezana s dotičnim poduzećem dobivaju se iz njihovih financijskih izvještaja i njihovih drugih podataka, i to konsolidiranih ako postoje. Njima se razmjerno dodaju podaci svih mogućih partnerskih poduzeća tog povezanog poduzeća, koji se nalaze neposredno uzlazno ili silazno od tog povezanog poduzeća, osim ako ti podaci već nisu uključeni u konsolidirana financijska izvještaja s postotkom barem razmjernim postotku utvrđenom u drugom podstavku stavka 2.
4. Ako se u konsolidiranim financijskim izvještajima ne nalaze nikakvi podaci o osoblju za dano poduzeće, brožani podaci o osoblju dobivaju se razmjernim zbrajanjem podataka njegovih partnerskih poduzeća i dodavanjem podataka njegovih povezanih poduzeća.

